

SLOVENSKI JADRAN

KOPER, PETEK 16. MARCA 1956

POSTNINA PLAČANA V GOTOVINI

LETO V. ŠTEV. 12

Izhaja vsak petek. Posamezna št. 10 din. Prilogo »Uradni vestnik okraja Koper« prejema-
ročniki brezplačno. Celoletna naročnina 500, polletna 250, četrtletna pa 130 din. Za ino-
zemstvo letno 1000 din ali 3 in pol dolarja. Tek. rač. pri Kom. banki v Kopru 65-KBI-Z-181.

Ureja uredniški odbor. Odgovorni urednik Ivan Renko. Izdaja časopisno založniško
podjetje »Slovenski Jadran« v Kopru. Uredništvo in uprava v Kopru, Santorjeva ulica 26,
telefon štev. 170. Tiska tiskarna »Jadran« v Kopru. Rokopisov ne vračamo.

Pred volitvami delavskih svetov

Delavski sveti so v petletnem ob-
dobju svojega obstoja kljub napa-
kam in pomanjkljivostim dosegli
velike uspehe in si nabrali bogate
iskustve. V večini naših podjetij
so prav po zaslugi organov delav-
skega upravljanja premagali teža-
ve, ki so ovirale uspešen razvoj
gospodarske dejavnosti. Hitri raz-
voj gospodarstva, čedalje pomemb-
nejša vloga družbenega upravljan-
ja nasploh, zlasti pa posledno iz-
vajanje novih gospodarskih smer-
nic IV. Plenuma SZDL za mobi-
lizacijo vseh notranjih človeških
in materialnih rezerv za dvig sto-
rinskih del, boljše kakovost pro-
izvodov, vsestransko varčevanje in
znižanje proizvodnih stroškov pa
terjajo od delavskih svetov še več-
jih naporov. Spričo tega bodo or-
gani delavskega upravljanja, ki jih
bomo volili v bližnji prihodnosti,
zanesljivo kos vsem svojim nalo-
gami le tedaj, če bomo vanje iz-
brali najposposnejše in najboljše
delavce in uslužbence.

Za dobro pripravo volitev ter
pravilno izbiro in izvolitev kandi-
datov so v prvi vrsti odgovorne
naše sindikalne podružnice. V pri-
pravah za volitve naj s pomočjo
organov delavskega upravljanja in
uprav podjetij, zlasti pa v sode-
lovanju z osnovnimi organizaci-
jami Zveze komunistov poskrbe za
točne in pregledne analize dose-
danega dela delavskih svetov in
upravnih odborov ter posameznih
njihovih članov, za analize gospo-
darskih razmer v podjetjih, za iz-
črpana poročila o doseženih uspe-
hih in o tem, kdo ima za to naj-
več zaslug, dalje o napakah in po-
manjkljivostih, ter o tem, kdo je
zanje odgovoren; skratka: o de-
javnosti delovnih kolektivov sploh.
S prav takšno pozornostjo kaže

obravnavati odnose organov delav-
skega upravljanja do delovnih kole-
ktivov. Drugače: ugotoviti je tre-
ba, ali so delavski sveti prek svo-
jih članov obveščali delovne kole-
ktive o gospodarstvu in podjet-
jih, o delovni storilnosti, o ravn-
anju s sredstvi za proizvodnjo.
Hkrati s tem pa je nujno razprav-
ljati o odnosu delovnih kolektivov
do organov delavskega upravljan-
ja, o poglobljanju kolektivnega
čuta odgovornosti in kolektivnega
sodelovanja pri upravljanju v go-
spodarskih organizacijah.

Druga važna naloga v pripravah
za volitve je pravilna izbira kan-

didatov za nove delavske svete.
Vsekakor bi ne bilo dovolj in prav,
če bi se o njih pogovorili le na se-
jah izvršnih odborov sindikalnih
podružnic, pa čeprav bi to naredili
sporazumno z osnovno organiza-
cijo Zveze komunistov. Kandidate
je treba izbrati in o njih temeljito
razpravljati na sestankih vsega de-
lavstva v podjetjih ali obratih, za-
kaj le tako bo mogel sleherni član
delovnega kolektiva izraziti svoje
predloge in pripombe. Na vsak na-
čin pa naj pri izboru kandida-
tov obveljajo naslednji osnovni
kriteriji: ali posamezniki zaslužijo
(Nadaljevanje na 2. str.)

AKTIVNOST MLADINE NAJ DAJE NAŠIM DRUŠTVOM pečat mladostnega poleta

V Kopru je bilo v torek zaseda-
nje plenuma Okrajnega komiteja
LMS, ki so se ga udeležili predse-
dnik CK LMS Franček Mirtič, pred-
sednik Sveta za telesno vzgojo pri
OLO Koper dr. Svetozar Polič in
predsednik Počitniške zveze okraja
Koper Stane Majcen.

Na plenumu so razpravljali o so-
delovanju mladine v ljudsko-pro-
svetnih in telesno-vzgojnih dru-
štvih ter o njenem sodelovanju v
Počitniški zvezi. V referatu je se-
kretar OL LMS Franček Ivančič
poudaril potrebo po vsestranski
aktivni udeležbi mladine v raznih
društvih. Ko je govoril o udeležbi
mladine v telesno-vzgojnih dru-
štvih, je tovariš Ivančič poudaril
nujnost vsestranskega vključeva-
nja mladine vseh slojev v društva.
Med drugim je omenil, da velja to
zlasti za delavsko mladino, ki si v

teh društvih pridobi vse tiste vrli-
ne, ki so ji nujno potrebne v da-
našnjem proizvodnem procesu.

Tudi dela mladine v Počitniški
zvezi, pomembni politično-vzgojni
organizaciji, ne gre podcenjevati.
Člani LM, ki delajo v tej organiza-
ciji, si morajo resno prizadevati,
da bi jim organizacija Počitniške
zveze pomagala spoznavati pridob-
itve naše ljudske revolucije in po-
vojnne graditve, lepote naše domo-
vine, skratka našo stvarnost. Raz-
vijati je tudi skromnost in pravi-
len odnos do sredstev, ki jih skup-
nost v tej ali drugi obliki daje Po-
čitniški zvezi.

V živahni razpravi je predsednik
Sveta za telesno vzgojo dr. Svetozar
Polič osvetlil pomen telesne
vzgoje kot družbene dejavnosti, za
katero je družba v celoti odgovor-
na. Omenil je tudi nekatere nez-
drave pojave v nekaterih športnih
organizacijah. V razpravi so člani
obsojili pojave klubaštva in pod-
kupovanja igralcev v NK »Tabor«
v Sežani, ki je karakterističen poj-
av nepravilnega pojmovanja o
vlogi športa v družbi.

Predsednik CK LMS Franček
Mirtič je poudaril, da morajo prav
člani LM, ki aktivno sodelujejo v
raznih društvenih organizacijah,
vnašati vanje pravilna stališča in
vsebinsko delo. Zato naših uspehov
na tem področju ne gre ocenjevati
kvantitativno, temveč predvsem
po tem, kakšno vzdušje vlada v ti-
stih društvih, kjer se mladina zbi-
ra. Plenum je sprejel tudi priporo-
čilo vsem občinskim komitejem

V nedeljo bodo v Kopru izvolili nove odbore osnovnih organizacij SZDL

Člani SZDL koprške občine bo-
do šli v nedeljo na volišča, da iz-
volijo nova vodstva svojih osnov-
nih organizacij. Te dni so po vaseh
še poslednji občni zbori, s katerimi
so zaključene živahne predvolilne
priprave.

Povsod so sprejeli v SZDL večje
število novih članov, zlasti iz vrst
mladine. Obenem so v mnogih kra-
jih povečali tudi število članov
KZ. Pohvale vreden primer so Ma-
rezice, kjer so sprejeli v SZDL
35 mladincev in mladink, 53 kme-
tov pa se je vpisalo v kmetijsko
zadrugo.

Prav tako je razveseljiva ugotov-
itev, da so se na občnih zborih
pogovorili in razčistili vrsto vpra-
šanj z vseh področij družbene de-

VOLITVE V ODBORE SZDL V PIRANSKI OBCINI

PIRAN V ZASTAVAH IN ZELENJU

Začasni odbori osnovnih organiza-
cij SZDL v območju občine Piran
so se na prve volitve v občinske
odbore pripravljali z vso prizadev-
nostjo in resnostjo že od septem-
bra 1955. Njihova naloga je bila
dokaj prepredena s težavami; vri-
val jih je prečevsem sestav prebi-
valstva, ki je zaradi menehnega od-
seljevanja in priseljevanja spre-
minjal iz dneva v dan svoj obraz. Ven-
dar je SZDL v Piranu ob skrbi
podpori vseh ostalih množičnih or-
ganizacij, predvsem osnovnih orga-
nizacij ZK in sindikatov, premosti-
la vse te težave v glavnem že s
tem, da je skrbno izbirala vodstvo
novih odborov in tako prišla na
volitve s prečiščeno in na množič-
nih sestankih temeljito pretehtano
kandidatno listo. Da so bile pripra-
ve na volitve res živahne, nam po-
trjujejo sestanki in številna posve-
tovanja vseh teh organizacij, kate-
rih glavni namen je bil, da bi se
člani seznanili z vso problematiko
socialistične graditve, da bi temel-
jito spoznali svoje krajevne razme-
re in svojo krajevno problemati-
ko. Ljudje so radi prihajali na vse
te sestanke in zbere, na katerih ni-
so predstavljali le poslušalcev, tem-
več živ izvir ljudske volje in ljud-
skih težej.

Seslav piranskega prebivalstva,
posebno še tesnega obalnega pasu,
je docela nov. V tem predelu so se
ob izselitvi večine starega prebival-

stva italijanske narodnosti naselili
ljudje, ki jim je bilo družbeno, go-
spodarsko kot politično življenje na
tem področju docela tuje. Ob svo-
jem lastnem prizadevanju in ob
podpori širših političnih aktivov so se
ti ljudje trdno vrasli v stvarnost in
tako so s svojo zavestjo člana nove
družine mnogo doprinesli utrditvi
tesne povezanosti med prebival-
stvom.

Neposredni predvolilni ses'anki
članstva osnovnih organizacij SZDL,
na katerih so se v smislu sklepov
okrajne konference Zveze komuni-
stov pogovorili o vseh vprašanih
družbenega življenja in o potrebah,
ki jih narekujejo krajevne razmere,
so odpravili še poslednje ovire pri
prizadevanju za ustvaritev enotno-
sti. Hkrati so se na teh sestankih
pomenili tudi o družbeni kontroli
vse gospodarske dejavnosti; ta kon-
trole se izraža predvsem v nalogah
in delovanju potrošniških svetov, v
sodelovanju v šolskih odborih v
družbenem upravljanju, v pravi-
lnem razumevanju in tolmačenju
davčne politike in novih gospodar-
skih ukrepov, kakor tudi v potre-
bi po vključevanju kmečkega prebi-
valstva v zadrugo življenje.

Tako pripravljani so prišli čla-
ni SZDL, med katerimi so se mno-
gi vključili na novo ravno v teh
dneh, v nedeljo 11. III. na

(Nadaljevanje na 3. str.)

VI. PLENUM CK ZKJ

V torek, 13. marca, se je v Beogradu sestal VI. plenum
CK ZKJ, ki ga je otvoril njen generalni sekretar tovariš
Tito.

V svojem uvodnem govoru je tovariš Tito na splošno
ocenil nekatere pomanjkljivosti v delu komunistov, med ka-
terimi je govoril tudi o pravilnem pojmovanju demokrati-
zacije v našem notranjem družbenem življenju:

»Razume se, mi smo zmeraj poudarjali, da naša demo-
kratizacija ni nekaj deklarativnega, marveč da mora imeti
svoje temelje v našem ekonomskem, materialnem in druž-
benem razvoju sploh, to se pravi, da mora imeti gospodarsko
podlago v našem družbenem upravljanju itd., da se razli-
kuje od zahodne demokracije in da ima res socialistični zna-
čaj. Vzlic takšni naši pravilni poti glede demokratizacije pa
je prišlo do tega, da smo začeli čutiti razne nam tuje ideje
in vplive in da jih čutimo v večji meri v naši deželi še zdaj.
To sicer ni nevarno kot činitelj, ki bi mogel ogroziti pridob-
itve naše revolucije, nevarno pa je zato, ker nam to zavira
in otežkoča razvoj socializma in pravilno vzgojo naših
državljanov.«

Nato pa je tovariš Ranković v izčrpnem, analitičnem re-
feratu razčlenil vsa osnovna pereča vprašanja v delu Zveze
komunistov Jugoslavije, zlasti organizacijska in politična
vprašanja ter probleme ideološkega dela, katerih rešitev gre
v glavnem za tem, da se morajo komunisti vsestransko uspo-
sabljeti za politične učitelje množic, posebno v sedanjem ob-
dobju decentralizacije upravljanja v gospodarstvu in admi-
nistraciji.

Po razpravi o referatu Aleksandra Rankovića je nasled-
njega dne plenum nadaljeval z delom. Drugi referat Petra
Stambolića je bil posvečen delu z mladino.

VI. plenum ZKJ, ki je znova pokazal močno idejno-poli-
tično enotnost v vrstah Zveze komunistov, je po temeljiti
analizi vseh osnovnih pomanjkljivosti in napak v delu orga-
nizacije in posameznih članov prav gotovo šteti za važno
spodbudo v smeri stopnjevanja aktivnosti naprednih sil v
naši državi.

mladine, naj bi tesneje sodelovali
s člani LM v društvih. Med kon-
kretnimi sklepi pa je zanimivo pri-
poročilo glede nadaljevanja akcije
za gradnjo športnih objektov, ki je
v letošnjem letu usmerjena zlasti
na vas. Imenovan je bil 9-članski
štab, ki bo vodil te akcije v čvrsti
povezavi s Svetom za telesno vzgo-
jo pri OLO Koper.

V razpravi o delu mladine v
ljudsko-prosvetnih društvih je bil
sprejet med drugim tudi sklep o
ustanavljanju mladinskih sekcij pri
»Svobodah« v centrih. Podpreti je
treba tudi samorastniške mladinske
skupine, ki aktivno delujejo na pro-
svetnem področju; le-te naj postane-
jo zaroček bodočih društev. Ple-
num je zlasti pozdravil zamisel
Okrajnega odbora ljudsko-prosvet-
nih društev v Kopru o ustanovitvi
pevovodske šole, ki bo posredova-
vala potrebne kadre v posamezna
društva. F.

Vzgoja mladine je občedružbena stvar

Na zadnji seji Glavnega odbora
SZDL Slovenije, ki je bila 8. t. m.,
so pod predsedstvom predsednika
Mihe Marinka razpravljali o so-
cialistični vzgoji mladine. Izčrpen
referat o tem je imel sekretar
Glavnega odbora Stane Kavčič, ki
je poudaril, da moramo ocenjevati
mladinsko problematiko z vidika
družbeno-političnega razvoja. De-
jal je, da je vzgoja mladine pred-
vsem družbeno vprašanje, in da se
moramo zavedati, da je ona ena
glavnih sil nadaljnega socialistič-
nega razvoja v naši državi, kar
zahteva oblikovanje njenega so-
cialističnega nazora. Dotaknil se
je tudi vprašanja nujnosti oboga-
titev in razvijanja kulturno-zabav-
nih izraznih možnosti mladine, ta-
ko po vsebini, kakor tudi po obli-
ki. Ob zaključku je tov. Kavčič
poudaril potrebo po vskladitvi
vzgoje, ki jo ima danes naš mladi
človek, in ki bi jo moral imeti v
šoli in v družbi z vzgojo v družini.
V tej zvezi je omenil; da morajo
tudi roditelji hoditi skladno z
družbenim razvojem in razumeti
osnovna dogajanja sedanjega časa.

V razpravi je sodelovalo 14 čla-
nov plenuma, ki so poudarili, da
se mora mladina še bolj vključevati
v javno življenje, da naj daje
šola mladini tudi osnovni moralni
okvir, da mora biti vzgoja otrok
padlih borcev skrb vse družbe in
da moramo stremeti za tem, da bi
mladina izoblikovala nove človeške
odnose.

Ob zaključku zasedanja je bil
Glavni odbor SZDL Slovenije
mnenja, da ni potrebno izdelati
posebnih sklepov, ker je referat
tov. Staneta Kavčiča z razpravo
dovolj tehtno napotilo vsem poli-
tičnim in družbenim organizacijam
o tem vprašanju.

Sprehod PO SVETU

Velika francoska diplomatska akcija v znamenju »nove smeri« zunanje politike je bila, razen zaostritve položaja na Cipru in v Alžiru, glavni dogodek preteklega tedna. Predvsem je potrebno podčrtati pomen razgovorov med predsednikom britanske vlade Edenom in predsednikom francoske vlade Molletom v Parizu. Oba državnik sta namreč razpravljala o skupnem britansko-francoskem načrtu o mednarodni razorožitvi, ki ga bodo objavili čez nekaj dni. Kakšna bo vsebina tega načrta, še ne vemo, vendar je Mollet zadržal na tiskovni konferenci, da bo predstavljal izraz volje zahodnih držav po miru. Eden in Mollet sta posvetila veliko pozornost tudi vprašanju Srednjega vzhoda in poudarila željo po ureditvi arabsko-izraelskega spora in ugotovitvi miru. Strinjala sta se tudi, da je važna razširitev gospodarskih akcij na Daljnem in Bližnjem vzhodu ter v Afriki v okviru regionalnih organizacij, katerim pripadata obe državi. Čeprav so nekateri napovedovali neuspeh razgovorov dveh vodilnih političnih osebnosti Anglije in Francije, govori uradni komunikacije o razgovorih prav nasprotno — namreč o vskladitvi gledišč obeh vlad in o nameravanih skupnih akcijah, ki naj bi potrdile francosko-britansko prijateljstvo in zavezništvo. Vzrok je pravzaprav zelo preprost: obe vladi stojita

PRED VOLITVAMI DELAVSKIH SVETOV

(Nadaljevanje s 1. str.)

to odgovorno in častno funkcijo, kakšen je njihov odnos do dela, do sodelavcev in do naše socialistične ureditve, ali so pošteno in disciplinirani pri delu, ali posredujejo svoje znanje drugim, skrbijo za njih strokovno in politično vzgojo ter za njih varnost, kako reagirajo na sovražne parole in dejanja, ki škodujejo uspešnemu razvoju podjetij, družbenega upravljanja, graditve socializma in socialistične miselnosti.

Vodstva vseh naših podjetij morajo pred volitvami dati delovnim kolektivom obračun dela in gospodarjenja za preteklo leto. Ti obračuni naj bodo jasni, pregledni in razumljivi slehernemu delavcu. Najbolje bi bilo, da bi takšni polletni, pravzaprav četrtletni ali celo mesečni obračuni dela in analize gospodarskih razmer postali praksa v naših podjetjih. S pogostejšim pravičnim seznanjanjem delovnih kolektivov z uspehi in neuspehi podjetij bi namreč delavci in uslužbenke lažje mobilizirali za uspešnejše delo ter za odстранjanje napak in nepravilnosti, ki se pogosto dogajajo v gospodarskih organizacijah.

Takšne priprave bodo omogočile pravilno izbiro kandidatov in s to odstopno udeležbo pri volitvah, hkrati pa bodo ugodno psihološko vplivale na delovne kolektive, da bodo volitve delavskih svetov šteli za najvažnejši dogodek v podjetju. Tako bodo pri slehernem članu delovnega kolektiva do kraja stopajevali sodelovanost za to izredno važno dejanje v smeri nadaljnjega utrjevanja družbenega upravljanja.

Zdaj je našim delavcem jasno, da je delavsko samoupravljanje le del družbenega upravljanja, ki se v naši socialistični stvarnosti uspešno uveljavlja. Delavski razred, ki si je pri upravljanju v podjetjih nabral bogatih izkušenj, je prvi poklican in odgovoren za sodelovanje in aktivno pomoč pri poglabljanju družbenega upravljanja v prosveti, zdravstvu, socialnem zavarovanju in organih ljudske oblasti. Če hočemo uspešno uveljaviti družbeno upravljanje na vseh področjih družbene dejavnosti ter s tem omogočiti resnične socialistične odnose in hitrejši dvig življenjske ravni ter kolektivno vodstvo gospodarstva in države, tedaj je nujno, da delavski razred kot najnaprednejši del naše družbene skupnosti aktivno sodeluje v vseh organih družbenega upravljanja.

Tone Šturm

pred istim problemom, kako se prilagoditi težnjam sodobnega, gibanja na svetu in pri tem ohraniti sedanje pozicije velesile, ali pa si jih morda znova priboriti. To dilemo pa seveda odločilno izpolnjuje druga: kako vskladiti svoja hotenja in težnje s stvarnimi možnostmi in sredstvi.

Kairska deklaracija Egipta, Saudske Arabije in Sirije o skupni arabski politiki ter o gospodarskem, kulturnem in vojaškem sodelovanju je vzbudila precej pozornosti v svetu. V skupnem poročilu, ki so ga objavili šefi teh treh držav po večdnevni konferenci, je govora o »vseobsežnem načrtu za vskladitev arabske obrambe, da bi se tako postavili po robu slehernemu nasilnemu dejanju, ki bi ga Izrael utegnil sprožiti«. V komunikaciji je tudi rečeno, da so se sporazumeli o stališču nasproti državam, ki pošiljajo Izraelu orožje, o ukrepih proti pritisku, ki ga izvajajo tuje države prek Bagdadkega pakta na arabske dežele, o ponudni pomoči Jordaniji, o utrjevanju enotnosti arabskih dežel, o poravnavi anglo-saudskega spora glede oaze Buraimi in o francoski politiki v Severni Afriki. Posebno pozornost so posvetili na konferenci Jordanu in vprašanju njegove vključitve v Arabsko zvezo. Po nekaterih vesteh so tri arabske države ponudile Jordanu finančno pomoč v znesku 12 milijonov funtov na leto. Arabska prizadevanja gredo za tem, da bi se čim bolj zmanjšal britanski vpliv v tej deželi in da bi dokončno propadli britanski načrti o vključitvi Jordana v Bagdadski pakt.

Hladen sprejem, ki so ga priredili v Indiji ameriškega zunanjemu ministru Dullesu, ni nikogar presenetil. Indijski časopisi so že vnaprej povedali, da Dulles ne bo mogel spremeniti indijskega stališča do raznih mednarodnih vprašanj in so zlasti ostro kritizirali njegovo stališče na konferenci članic pakta za Jugovzhodno Azijo v Karačiju. Po sestanku z indijskim ministrskim predsednikom Nehrujem je Dulles izjavil, da »ni razloga za kakršnokoli spremembo političnih odnosov med obema deželama«. Dejal je, da si je prizadeval prepričati indijsko vlado, da ameriška vojaška pomoč Pakistanu ni naperjena proti Indiji in da niti ZDA niti OZN ne bi podprle nobe-

ne agresije Pakistana nasproti Indiji. V indijskih uradnih krogih zaenkrat še niso odgovorili na ta Dullesova zagotovila.

Napadi na stalinsko politiko, ki so se začeli na XX. kongresu KP SZ, se nadaljujejo. Te dni je objavilo centralno glasilo Poljske združene delavske stranke Tribuna ludu uvodnik, v katerem pravi, da je imel Stalin po Leninovi smrti pomembno vlogo v socialistični izgradnji Sovjetske zveze, pozneje pa se je začel dvigati nad Partijo ter ji vsiljevati svojo voljo in svoje enostranske sklepe. Kolektivno obeležje partijskega vodstva je stalno zmanjševal in končno odpravil. Vse to je napravilo Komunistični partiji Sovjetske zveze in mednarodnemu delavskemu gibanju veliko škodo. Tribuna ludu ob koncu zatrjuje, da je češčenje osebnosti dušilo notranjo partijsko demokracijo in da je bilo posledice čutili v vsem mednarodnem revolucionarnem gibanju in tudi na Poljskem.

Glavni tajnik OZN Hammarskjöld je te dni potrdil, da bo v kratkem obiskal Sovjetsko zvezo, verjetno takoj po povratku Bulgarske in Hruščeva z uradnega obiska v Londonu. Hammarskjöld ima razen tega v načrtu tudi obisk Poljske, Češkoslovaške, Italije in Avstrije. Sredi poletja bo prispel tudi v našo državo, jeseni pa bo obiskal nekatere države Latinske Amerike, kjer doslej še ni bil.

— »S palico si miril tudi onega tigrja, pa ni nič pomagalo. Pametneje bo, če ga prej lepo nahranimo in ga poizkusimo udomačiti.«

Spopad interesov v francoski Sev. Afriki

Nova francoska vlada se zelo trudi za uveljavljanje politične linije, ki jo je začel svojčas Mendes-France. Ta politika si prizadeva najti sporazumno rešitev o bodočem položaju Tunisa, Maroka in Alžira v okviru Francoske Unije. To kažejo tudi sedanji francosko-maroški razgovori, ki so že privedli do načelnega soglasja, da bo Maroko neodvisna država v »okviru neodvisnosti« s Francijo. Na Quai d'Orsevu so se te dni začeli novi francosko-tunisiški razgovori o bodočem statusu Tunisa — verjetno podobnem statusu Maroka. V obeh primerih je govora v bistvu o tem, da ti dve severnoafriški deželi uživata popolno zunanjo suverenost, s tem da ima Francija svoj delež pri upravljanju obrambe, gospodarstva, kulture in zunanjih zadev teh držav.

Novi francoski vladi se ne more oprekat, da ni ob sedanjih pogojih in odnosih sil v Franciji in v Severni Afriki podvezla ukrepov, da bi potom volitev našla politično rešitev iz težkega alžirskega problema. S tem nastopa novo razdobje, ki postaja odločilno za bodočnost francoske Severne Afrike, oziroma za bodoče odnose med Francijo na eni strani ter med Marokom in Alžirjem na drugi. Da bi vse te probleme rešila na zadovoljiv način, se mora nova francoska vlada boriti ne samo proti močnim ekstremnim desničarskim mišljenjem v sami Franciji, marveč tudi proti oživljanju

nekih tujih interesov in pretenzij do dežel Severne Afrike, o katerih je pred nekaj dnevi francoski zunanji minister Pineau prvič odkrito govoril.

Medtem pa se ponekod pojavljajo težnje, da bi se v Severni Afriki samo zamenjali kolonialni gospodarji. »Imamo vtis«, je izjavil Pineau, »da je to igra med nasprotnimi silami in da se te sile vprašujejo, ali bi brez Francije one mogle prevzeti njeno dediščino.«

Vse kaže, da staro francosko-britansko tekmovanje na tleh Severne Afrike še danes ni popolnoma izginilo. Zaradi tega je francoski tisk ob tej Pineaujevi izjavi tudi naslovil očitke na Veliko Britanijo, da se z njenim posredovanjem tihotapi preko Libije orožje v Tunis, Alžir in Maroko. Na drugi strani pa se ZDA, ki so leta 1951 sklenile tajni sporazum s Francijo o vzpostavljanju svojih letalskih oporišč v Maroku, ne zdijo ravno preveč navdušene, da bi kmalu spet sklenile podoben sporazum tudi z novo marokansko vlado, ki bo bolj skrbela za zaščito interesov svoje države.

Razen vsega tega pa se zdi, kot da ZDA in Velika Britanija želita izkoristiti težki položaj Francije v svojo korist za pridobitev gotovih pozicij v Severni Afriki. Glede tega je pred nekaj dnevi britanski list »Manchester Guardian« odkrito napisal: »Zavezniki bi lahko pomagali Franciji in jo preskrbeli

CIPER - gordijski vozle angleške diplomacije

Prav v trenutku, ko je svetovna javnost mislila, da je vprašanje Ciper že rešeno, je eksplodirala nova, še hujša bomba. Britanska vlada je enostavno deportirala Makariosa, voditelja Ciperiotov na Seyshelle, neznanke otoke sredi Indijskega oceana. S tem se je zaključilo eno poglavje borbe za Ciper in pričelo drugo, še daljše.

Obrisi te borbe so seveda še neznan, vendar pa je že sedaj nekaj jasno. Za Anglijo je Ciper več kot 10.000 km² velik otok v vzhodnem Sredozemlju. Več kot vsi otoki v Antilih. Njegova cena stalno raste, kakor raste tudi cena dragocenega instrumenta z njegovo starostjo. Ciper je namreč ena zadnjih britanskih posejank na vsem tem loku, ki se vleče od Sredozemlja do Indije.

Na tem področju, se pravi vzhodu od Sueza, si je Anglija zgradila zelo močen dominij. Zlasti po prvi svetovni vojni, ko se je Turčija umaknila iz arabskih dežel. Takrat je bila Anglija skoraj neomejen gospodar vsega Srednjega vzhoda. Arabski svet je bil razbit na večje število vazalnih držav in vsa Pred-

nja Azija, od Carigrada do Kabula, je bila trdno pod kontrolo britanske diplomacije.

Leta 1947. pa je ta sistem prvič zelo nevarno pocil. Osamosvojitve Indije je ta sistem iz temelja zamajala. Bakija svobode se je iz Indije razširila na vso Prednjo Azijo. Ze tri leta po ustanovitvi Indije se je morala namreč Anglija umakniti iz južnega Irana. Ta umik so sicer lahko v Londonu maskirali kot umik Angloiranske petrolejske družbe, vendar pa ni nobenega dvoma, da je bila Anglija pri tem neposredno prizadeta. Za Abadanom je prišel še umik iz Sueza in Sudanu.

Pred tednom dni pa je Anglija doživela svoj najhujši udarec na Srednjem vzhodu: odstavitev Glubb paše, angleškega prokonzula v Jordaniji. S tem pa se verjetno vrsta angleških umikov na Srednjem vzhodu še ni zaključila.

Verjetno se je vsakemu, čim je zvedel za vse te dogodke zadnjih dni, takoj porodilo vprašanje: zakaj ni znala Anglija vsega tega preprečiti, zakaj je lahko doslej še vedno preprečila najhujše udarce? Ali britanski lev res več ne grize, ali je zares že izgubil vse zobe kot kakšen star konj? Morda pa je čas sam pokazal, da so bile vse angleške postojanke na Srednjem vzhodu pravi anahronizem, ki ni mogel vzdržati preskušnje.

Angleška diplomacija je lahko doslej epretno izigrala vsa ta nasprotja med raznimi arabskimi vladarji, spretno je držala vse te niti v svojih preskušnih rokah. Angleži so namreč vodili na Srednjem vzhodu zelo elastično politiko. Ni jim šlo za neposredno kontrolo.

Vendar pa ni nobenega dvoma, da so bili vsi ti Lawrencei, Kitchenerji, Glubb paše in drugi v bistvu angleški prokonzuli, ki so imeli navadno več besede kot pa razni domači vladarji. Toda spretni in elastični Angleži tem vladarjem niso hoteli uničiti iluzije, da so oni, še pravi vladarji, absolutni gospodarji.

Toda ta sistem se je začel zadnje čase podirati. Zdaj, ko se je arabski svet že prebudil, najbrže Angležem nobene iskušnje ne bodo več pomagale. Ta proces osamosvojitve lahko kvečjemu nekoliko zavro. Zato tudi niso reagirali, ko so zvedeli, kaj se je zgodilo z Glubb pašo. To je namreč zgodovinski proces, ki ga niti z denarjem ne bodo mogli več ustaviti.

Angleška moč vzhodno od Sueza se podira. Ze odkar so morali Angleži priznati neodvisnost Indije. V tem trenutku pa je tudi vse to področje, ki leži pred Indijo, izgubilo svojo vrednost, strateško namreč.

Indija zdaj ni več krona angleškega imperija. Le zaradi Indije so se koncem prejšnjega stoletja Angleži zapletli v vojne z Afganistanom, le zaradi Indije so se Angleži tako razmahili v Perzijskem zalivu.

Zaradi osamosvojitve Indije je torej Srednji vzhod izgubil precej svojega strateškega pomena za Anglijo. Vendar pa so nekateri novi momenti spet poudarili vrednost tega področja. Predvsem izredna petrolejska bogastva Srednjega vzhoda in pa prodiranje sovjetske diplomacije na jug od Kavkaza.

V tej konstelaciji pa je Ciper še prav posebno pridobil na pomenu. Le tako si lahko namreč razlagamo, zakaj se Anglija tako krčevito oklepa tega otoka, zakaj z Atenami še ni našla skupnega jezika in zakaj so prav te dni kar naenkrat deportirali Makariosa. Na Malaji so namreč Angleži našli kompromis, prav tako tudi v Sudanu. Na Cipru pa nočejo odnehati.

Ciper je namreč sedaj, ko Angležev ni več ob Sueškem prekopu in ko se poslavljajo tudi iz Jordanije, edina postojanka v tem delu sveta, s katero lahko Angleži še računajo. Brez dvoma angleška diplomacija ni proti kompromisu v tem vprašanju, vendar pa ne na svojo škodo. Vrata se torej le še niso popolnoma zaprla.

M. O.

(Jugopres)

VOLITVE V SZDL

V hrpeljski občini so se dobro pripravili

V nedeljo bodo tudi v hrpeljski občini volitve v odbore SZDL. Na ta pomemben dogodek se že dalj časa resno pripravljajo. Razširjeni plenum občinskega komiteja ZK je poudaril potrebo po utrditvi osnovnih organizacij v smislu sklepov okrajne in občinske konference ZK in dal nalogo komunistom, da pomagajo pri teh pripravah in volitvah samih. Prav tako je plenum dal tudi pobudo za tekmovanje med posameznimi osnovnimi organizacijami.

V duhu teh sklepov in napotil so imeli zadnje dni v vseh 42 osnovnih organizacijah letne občne zbornice, na katerih so razpravljali o raznih političnih in gospodarskih vprašanjih na vasi. Zlasti je bila povsod živahna razprava o združništvu in zadrugah, ki se prav sedaj pripravljajo na svoje redne letne občne zbornice. Pokazalo se je, da člani SZDL v splošnem spremljajo razvoj in delovanje KZ in znajo pravilno ceniti tiste, ki delajo za napredek vasi in za poglobljanje socialističnih odnosov na vasi.

Nekatere zadruge res zaslužijo vse priznanje. Med njimi so na primer zadruga v Pregarjih, ki je znala usmeriti svoje delo na pospeševanje kmetijstva, izvedla uspešno akcijo za čiščenje in škropljenje drevja, nabavila traktor, mlatilnico, plug, škroplilnico in druge tehnične pripomočke, da svojim članom olajša delo. Prav tako so na dobri poti tudi zadruga v Obrovu, Materiji in še v nekaterih drugih vaseh. Ni pa pokazala nobene dejavnosti zadruga v Podgorju in posledica je, da je v njej vključenih zelo malo kmečkih gospodarstev. Tu čaka člane SZDL neposredna naloga, da temeljito posežejo v delo zadruga in ji na prihodnjem občnem zboru zagotovijo tako vodstvo, ki bo voljno delati v interesu skupnosti.

Krajevni odbori so se skoraj povsod z vno lotili svojega dela, ki se zaenkrat največ odraža v reševanju komunalnih vprašanj. Na organizacijah SZDL je, da okrepijo to obliko združenega samoupravljanja in zagotovijo čim širše sodelovanje vseh volivcev. Čeprav v glavnem že povsod sami rešujejo krajevna vprašanja, se ponekod še vedno pojavlja težnja, naj bi dal sredstva za vsako najmanjše delo občinski odbor. Prav v tem pogledu, v iskanju možnosti za samostojno reševanje teh problemov, ne da bi po nepotrebnem bremenili občinski proračun, lahko člani SZDL ogromno naredijo.

Tudi delo šolskih odborov je na splošno zadovoljivo, družbeno upravljanje šol se vsak dan močnejše uveljavlja med ljudmi. Vendar pa je čutiti pri tem, da se šolski odbori vse preveč zanimajo le za materialno plat šolstva in da se niso povsod poglobljeno v bistvo družbenega upravljanja v šolstvu.

Graje vreden pa je primer Rakičevca, kjer so izvolili šolski odbor šele pred nekaj dnevi, in to šele na ponovno intervencijo občinskega ljudskega odbora. Za to je nedvomno odgovorna tudi učiteljica na šoli, ker ni znala prikazati volivcem pomena tega organa.

Na občnih zborih so mnogo razpravljali tudi o zemljiških bivših agrarnih spjunosti, o upravljanju teh zemljišč in pravicah bivših upravičencev. Razčistili so razna sporna vprašanja, do katerih je prišlo zaradi nepravilnega in ponekod tudi tendencioznega tolmačenja novih predpisov, ki to urejajo. Glede tega je potrebno poudariti, da so ponekod še ljudje, ki jim ni po volji takšna politična razgibanost in ki hočejo namenoma zavirati naš razvoj. Ti poskušajo podcenjevati družbeno samoupravljanje in politične organizacije na vasi, kar narekuje članom SZDL, da jih razkrinkajo in onemogočijo. V tem pogledu bi bila potrebna večja aktivnost zlasti v Hrušici, Slivju in Klancu. Vendar pa so to le posamezni primeri, ki spričo splošne razgibanosti pred volitvami v nove odbore SZDL ne morejo priti do izraza. Na članih SZDL, predvsem komunistih pa je, da ne prenehajo s svojim delom, ko bodo volitve opravljene, marveč da se vztrajno borijo naprej za okrepitev in poglobitev socialističnih odnosov na vasi.

K. S.

Posnemanja vredna pobuda občinskega sveta za gospodarstvo v Piranu

Te dni je bil v Piranu na pobudo občinskega sveta za gospodarstvo sestanek predstavnikov organov družbenega samoupravljanja in direktorjev podjetij. Razpravljali so o načinu ureditve nekaterih odnosov med podjetji in organi ljudske oblasti, koordinaciji gospodarske dejavnosti v zvezi z družbenimi potrebami, o pripravah za volitve v nove delavske svete in o stanovanjskem skladu. Sestanek je vodil predsednik ObLO Pirana Davorin Ferligoj.

Udeleženci posvetovanja so med drugim ugotovili, da so skoraj vsa podjetja, v prvi vrsti pa trgovska, že obravnavala kritiko krajevne gospodarske dejavnosti, ki je bila podana na občinski konferenci Zveze komunistov. V večini primerov so se že lotili odstranjevanja napak, katerih je bilo dovolj govora, in kaže, da so delovni kolektivi že razmislili o načinu prilagoditve njihovega poslovanja zahtevam socialističnega gospodarstva in potrebam potrošnikov v kolikor je to potrebno. So pa tudi primeru, da nekatera podjetja, predvsem tista, v katerih je ugotovljeno največ pomanjkljivosti, doslej še niso reagirala na kritiko o njihovem poslovanju.

Predsednik občine Davorin Ferligoj je v svojem referatu poudaril, da samoupravni organi še ne upravljajo vseh svojih pristojnosti. Zato bodo morale takó politične organizacije, kakor tudi podjetja in delovni kolektivi posvetiti izvedbi volitev v delavske svete vso pozornost in se nanje temeljito in vsestransko pripraviti.

Sekretar občinskega komiteta ZK Jakob Draksler je poudaril potrebo po objektivni kritiki in takojšnjemu odpravljanju napak. Omenil je, da je vzrok marsikateri nepravilnosti pomanjkljiva izobrazba in nezaznana posameznikov. Pripočal je tudi, da bi podobna posvetovanja postala redna praksa dela v piranski občini.

Po daljši in živahni razpravi so člani posvetovanja sklenili, da bi na vsaki seji Gospodarskega sveta obravnavali delo vsaj dveh podjetij, člani Sveta in člani občinskega komiteta ZK, pa bi se stalno udeleževali sej delavskih svetov in upravnih odborov podjetij. Tako bi se seznanjali z njihovo problematiko. Delovni kolektivi morajo bolj paziti na odkrivanje in odpravljanje napak, predvsem pa odstraniti

37 milijonov din prihranka za potrošnike

V kratkem poročilu o novi organizaciji trgovinske in gostinske zbornice v našem okraju smo v zadnji številki našega lista omenili tudi občni zbor bivše Trgovinsko-gostinske zbornice. Za ta občni zbor je pripravila zbornica o delu v preteklem letu izšepno poročilo, iz katerega povzemamo danes naslednje:

Ze analiza poslovanja v I. polletju 1955 je na Koprskem pokazala, da promet v trgovini močno narašča. Ob koncu leta so bile ugotovitve naslednje: v trgovini z živili na drobno splošno-družbenega sektorja se je na Koprskem promet povečal od skoraj 424 milijonov v letu 1954 na 596 milijonov dinarjev v letu 1955 ali za dobrih 40%. Promet tekstilnega blaga, trikotaže, obutve in podobno se je povečal za 56,2%, promet podjetij, ki prodajajo železninarske izdelke, drogerijsko blago, razne gospodinjske potrebščine za 36,4% in promet mesa in mesnih izdelkov za 26,3%. Manjši del tega povečanja je treba pripisati delni podražitvi nekaterih predmetov, zlasti živil (moke olja in masti), vendar ostane še vedno povečanje v odstotku, ki ustreza povečanim dohodkom prebivalstva (tako tistih, ki so že prej bili v delovnem odnosu, kakor tistih, ki so se nanovo zaposlili).

Glede na to niti ne preseneča, da imamo v istem času opraviti s padanjem trgovske marže, t. j. razlike med ceno, ki jo plača trgovina na debelo in drobno v tovarni oz. trgovini na debelo, in ceno, po kateri prodaja trgovina na debelo trgovini na drobno in ta svojim odjemalcem.

Trgovsko podjetje	% marže v letu 1954	v letu 1955
»Klas« Koper	8.84	9.52
»Jestvina« Koper	8.85	8.40
»Delavske zadruge« Piran	8.00	7.00
»Konzumna zadruga« Piran	9.37	7.41
»Primorka« Izola	9.10	8.16
»Jadranka« Izola	9.10	8.16
»Živila« Piran	8.27	8.83
Podjetja z živili skupaj	8.77	8.43
»Soča« Koper	7.42	5.85
»Moda« Izola	8.36	8.00
»Jadro« Piran	8.03	7.32
Podjetje s tekst. in obutvijo skupaj	7.73	6.43
»Mavrica« Izola	10.47	8.28
»Tehnoservis« Koper	9.74	8.65
»Tobak« Koper	7.05	6.98
Železnina in drogerija ter tobak skupaj	9.11	7.72
»Mesopromet« Koper	20.14	13.19
»Mestna klavnica« Izola	23.98	10.34
»Meso-Piran«	23.48	16.61
Mesarska podjetja skupaj	19.56	13.42

Iz teh podatkov vidimo, da so lani prihranila podjetja v primerjavi z letom 1954 potrošnikom: pri živilih pri vsakem nakupu za 100 dinarjev 29 para, pri tekstilu in obutvi 1,30 dinarjev, pri železnini in drogeriji 1,39 dinarjev, pri mesu 6,14 dinarjev. To je navidez neznamen prihranek, toda preračunano na opravljeni promet znaša kar okrog 37 milijonov dinarjev. Z drugimi besedami: če si trgovina na drobno ne bi prizadevala, zmanjšati stroške svojega poslovanja, in bi bila ostala lani pri tistem odstotku marže, kakor ga je zaračunavala v letu 1954, bi bili plačali potrošniki za lani kupljene predmete 37 milijonov dinarjev več.

Te ugotovitve potrjujejo tudi koeficienti obračanja obratnih sredstev. Znano je, da je lahko trgovec tem cenejši, kolikor pogosteje obrne zalogo. V letu 1954 so obrnila podjetja z živili zalogo 8,64 krat, lani pa kar 11,74 krat. Pri podjetjih s tekstilom in obutvijo je bilo to razmerje kakor 4,54 : 5,85, pri železnini in drogerijskih predmetih 7,44 : 7,97, pri mesu in mesnih izdelkih pa celo 27,04 : 49,94. Z drugimi besedami: podjetja z živili so imela sveže blago vsak mesec.

Poslovanje združne trgovine na drobno je pokazalo naslednje rezultate: mešane trgovine KZ so delale povprečno z maržo 8,58%, pri odkupu pa so si kmetijske zadruge za svoje stroške povprečno zaračunavale 11,57%. Da to ni slabo, dokazuje primerjava z Ljubljano, kjer je bila marža v I. polletju 1955 v mešanih trgovinah KZ povprečno 11,39, pri odkupu pa 18,70%. Slednji (visoki) odstotek je nedvomno odraz tudi konjunktura na ljubljanskem trgu.

Tudi marže v trgovini na debelo kažejo enako sliko. Grosista »Pre-rad« iz Portoroža in »Slavica« iz Kopra sta delala v letu 1954 še z maržo 3,89%, lani pa le še s 3,61% in sta tako bila celo cenejša od drugih grosistov v Sloveniji, ki imajo spričo razpoložljivih železninskih zvez ugodnejše pogoje za delo.

Uvedba 10% prispevka za stanovanjski sklad, delni dvig najemnin za poslovne prostore in velika verjetnost, da letos trgovinski promet ne bo naraščal enako hitro kakor lani, kažejo na to, da se ne smemo nadejati nekemu nadaljnjemu padanju marže. Verjetno bomo smeli biti zadovoljni, če bodo letos ostale, kakršne so bile lani. Je pa nekaj drugega, na kar je treba opozoriti trgovska podjetja. Splošen pojav je, da imajo zlasti dražji predmeti po trgovinah različnih podjetij zelo različne cene. Omenim naj le električne pečice za gretje prostorov, električne štedilnike in zadnji čas hladilnike. Zdi se, da uporabljajo nekatera podjetja isti odstotek marže ne glede na vrednost predmeta. Pri predmetu, ki stane nekaj deset dinar-

jev, se to res ne pozna, do občutnih razlik pa pride pri radioaparatih, hladilnikih in podobno. Ali je redna stranka za trgovino res tako malo vredna, da se jo »splaca« izgubiti, ker hoče trgovina zaslužiti več, kakor rabi za kritje stroškov, pri predmetu, ki stane že v tovarni recimo 60.000 ali še več dinarjev. Znan nam je primer trgovskega podjetja »Jadro« iz Pirana, ki pribije nabavni ceni hladilnika le svoje dejanske stroške prevoza in neogibne manipulacije, to mu je potem prodajna cena. Menimo, da bi tako morala ravnati tudi druga podjetja. Res je, tistih 2.000 ali 3.000 dinarjev, kolikor bi plačal potrošnik več recimo za hladilnik, ga gotovo ne bi uničilo, prav tako res pa je, da trgovskega podjetja tudi ne bi rešilo iz zagate, če je vanjo zašlo. fr

Piran v zastavah

(Nadaljevanje s 1. str.)

VOLITVE V ODBORE SZDL PIRANSKE OBCINE

Praznično razpoloženje — razgibalo ga je z zastavami, zelenjem in transparenti okrašen mesto in vasi, kakor tudi živahna budnica piranske in sečoveljske godbe na pihalu — je že na vse zgodaj vabilo ljudi na volišča. Volivci so prihajali in odhajali domala v nepretrganih vrstah, tako da je bilo tu in tam volišče pretesno. Volilne komisije so imele polne roke dela in povsod je bilo čuti pravo tekmovalno vno. Temu primerni so bili tudi izidi volitev. Domala vse volilne enote — v celoti jih je bilo 12 — so zaključile volitve že v dopoldanskih urah (Beli Križ, Padna, Strunjan, Nova vas, Sečovelje). Udeležba je bila dobra in ob njej se je razblinila črnoglednost posameznikov, ki so se spominjali lanskoletnih volitev (za primerjavo nekoliko števil: lani je bilo v piranski občini okoli 7000 volilnih upravičencev, od tega samo 4035 članov SZDL; letos je v tej občini 5.605 volivcev, od teh 4839 članov SZDL ali pri 20 procentih manjšega števila volivcev preko 800 članov SZDL več), kajti člani SZDL so prišli na volišča domala 100%! Končna slika izida volitev bi bila torej takole: od 5605 volivcev piranske občine je včlanjenih v SZDL 4839 ljudi. Volitve se jih je udeležilo 4660, kar da končni odstotek udeležbe 96,37%.

To je uspeh, na katerega je organizacija SZDL v občini Piran upravičeno ponosna. Ponosna toliko bolj, ker se ji je posrečilo premagati številne ovire. Ponosna, ker ima zavedno članstvo, ki je porok, da bodo njena prizadevanja in težnje obrodile bogate plodove.

LOM

Minuli teden je koprski kmetijski zadruga priredila prvo razstavo svojih vin. Na sliki vidimo baterijo steklenic s priznanimi vini

OBVESTILO

Turistično-olepševalno društvo Koper vabi na predavanje programskega direktorja Radia Ljubljane dr. Egona Tomeca

O VTISIH S POTOVANJA PO LR KITAJSKI, ki bo v petek, 16. marca ob 16. uri v mali dvorani Gledališča Slovenskega Primorja v Kopru.

Predavatelj, prvi slovenski novinar, ki je obiskal LR Kitajsko, bo predaval med predavanjem diapositive in magnetofonske posnetke razgovorov s političnimi in kulturnimi delavci nove Kitajske.

Vstopnina 20 dinarjev, za dijake 5 dinarjev.

SOCIALISTIČNI OBRATI SE ŠIRIJO IN MODERNIZIRAJO

Prve dni marca so v Kopru odprli na novo urejeno krojaško delavnico »Elegant«. Delavnica je po mnenju strokovnjakov zelo lepo preurejena. Tudi tehnična komisija ni našla pri predsedu nikakih bistvenih pomanjkljivosti. Mesečna kapaciteta delavnice je danes 70 moških in prav toliko ženskih oblek po meri, razen tega pa še razna pravila. Kolektiv delavnice se trudi, da bi čim bolj zadovoljil naše potrošnike in da bi s tem prispeval k čim večjemu zadovoljstvu našega delovnega človeka. Delavnica ima na zalogi tudi blago, tako da potrošnik lahko obišče samo naroči in plača v dvakratnem obroku.

A.

Med sklepi I. konference ZK našega okraja, ki je bila pred štirimi tedni, je bilo tudi priporočilo glede razširjanja »Slovenskega Jadrana«, glasila OO SZDL Koper. Z zadovoljstvom lahko objavimo nekatere podatke, ki kažejo, da se ponekod lepo odzivajo omenjenemu priporočilu.

V zadnjem času se je prijaviło iz Ilirske Bistrice 106, Kopa 53, Pirana 25, Izole 24, Portoroža 22, Pivke 12, Postojne 8, Sežane 7 in Šmarji 6 novih naročnikov našega lista. Skupaj 268.

Člani SZDL, širite svoje glasilo! »Slovenski Jadran« v vsako hišo v našem okraju!

V Izoli se že pripravljajo na turistično sezono

S Portorožem, ki ima moderne hotele in razne letoviške naprave, se Izola res ne more kosati, vendar prizna vsak obiskovalec, da ima tudi ta kraj z mnogimi vrtovi in vinogradi v okolici prav prijetno lice. Težave so nastajale šele tedaj, ko si je popotnik želel privoščiti dobro kosilo, ali si poiskati prenočišče. Tem nevspešnostim je razočarani turist dodal kaj kmalu še druge pomanjkljivosti: parki so mu pokazali, da niso urejeni z ljubeznijo, ampak so bili pripravljani za ogledovalce površno, hišna pročelja so razgalila zanemarjene zidove, ulice so odkrile umazanijo, vsa obala je bila zaradi nesnage in neurejenosti za kopalce komaj uporabna.

Kakšni so gostinski obrati v piranski občini

Zalostna dediščina preteklosti se kljub precejšnjemu izboljšanju v zadnjih letih še vedno pozna v tujkajšnji živilski stroki. Gostinski obrati, razen boljših, so še vedno precej zanemarjeni. Osebuje na primer, ni razumljivo, zakaj bi pode morali ribati in ne enostavno mazati s prašnim oljem. Nekateri gostinski delavci mislijo, da ni potrebna delovna obleka za strežno in kuhinjsko osebje, mislijo, da se uslužbenci lahko sprejemajo na delo brez predhodnega zdravstvenega pregleda in jim ni mar ne osebna čistoča, ne čistoča posode in jedilnega pribora. V eni najboljših restavracij uporabljajo za rezanje kuhane in pečene mesa isti nož kot za rezanje surovega mesa. O čistoči stranišč pa bi se dalo napisati marsikaj, da o pomanjkljivi kulturni potrebi v nekaterih obratih ne govorimo. Pred nedavnim je bil v Portorožu tečaj za nekvalificirano in polkvalificirano osebje gostinske stroke, vendar mislim, da bi bilo dobro, če bi bil določen za predavatelja tudi zastopnik sanitarne inšpekcije, ki bi tečajnikom pojasnil predpise sanitarne inšpekcije.

Nekatere gostilne, ki so bile izredno zanemarjene, so bile zadnji čas zaprte, kar je treba samo pohvaliti. Saj je bila na primer gostilna v Seči, do katere so kazale napisne table iz vseh bližnjih krajev in kamor je prihajalo v sezoni mnogo domačih in tujih gostov, tako zanemarjena, da je bila sramota za naše gostinstvo. Tudi gostilna na Belem križu ni bila zaradi zanemarjenosti nič boljša. Čudno pa se zdi ljudem, zakaj pošlje še vedno gostišče »Pri treh vdovah« v Piranu, ki ima izredno zanikrni prostor. Lastnik tega obrata je bil že kaznovan zaradi pomanjkljive čistoče, predlog, da bi se to gostišče zaprlo, pa ni bil sprejet. Zdej se adaptira v Piranu gostišče »Pri delfinu« in ko bo to urejeno, bo še manj pogojev za nadaljnji obstoj »Treh vdov«. Zelo neprimeren prostor ima tudi bar Pettener, ki bi ga Piran zelo lahko poprsal.

»Ribja restavracija« v Portorožu tudi ne dela časti temu letoviškemu kraju in bi bilo potrebno, da bi merodajni malo pomislili tudi nanjo in jo uredili tako, kot je potrebno ali pa bi jo zaprli. Izognili bi se posmehu, pa tudi zgražanju letoviščarjev.

Obe gostilni v Luciji bi bilo treba preurediti, zlasti še zaradi tega, ker bodo prihajali številni gostje in letoviščarji iz Portoroža.

Še na nekaj bi rad opozoril: Obrtna dovoljenja za gostinske obrate izdajajo brez predhodnega oglada prostorov in brez zadevnega pristanka sanitarne inšpekcije.

VOLILI BOMO NOV DELAVSKI SVET

Delavski svet Tovarne ključavnic »LAMA« v Dekanah je na svoji redni seji razpisal volitve v novi delavski svet za dan 15. IV. 1956. Podjetje zaposluje sedaj 150 ljudi in ima po pravilih 30 članski delavski svet. Tako bodo to druge volitve od obstoja podjetja in bo kolektiv na podlagi dosežanj bogatih izkušenj lahko izvolil za člana DS dobre in vestne delavce oz. delavke.

Mlado, letos ustanovljeno turistično društvo v Izoli se je z vneto lotilo svojega dela. Ze so vidni prvi uspehi, prav gotovo pa bo delo, ki ga v okviru društva opravljajo razne komisije, obrodilo lepe uspehe v letošnji sezoni, ko se bodo v mestu nastanili turisti, prav posebno domači ljubitelji sonca in morja.

Nedvomno bo imela največ dela komisija za olepšavo mesta, saj vemo, kaj lahko pusti večletna zanemarjenost. Društvo je prosilo občinski ljudski odbor, naj dovoli komisiji, da lahko samostojno izdaja naloge za olepšavo pročelij in vrtove hiš vsaj ob glavnih ulicah, od kodar mora brezpogojno izginiti

vsakršna navlaka in nesnaga. Tudi parki so potrebni takojšnje nege, sicer bo spet zamujeno leto, poleg tega pa je to delo zvezano z minimalnimi stroški. Če bodo stanovalci mesta pokazali smisel za olepšavo hiš in vrtove, bo v letošnjem letu sprejela Izola svoje obiskovalce pomlajena, vsa v cvetju in zelenju.

Tudi za ureditev kopaljšča je bila izvoljena komisija, saj je žalostno, da je bila vsa obala praktično brez njega, morje pa zaradi odpadkov tovarn, kanalizacije in mnogih smetišč povsod umazano.

Zaradi premajhnega števila sob, ki jih ima mestno gostinstvo, ima društvo še komisijo za ležišča. S posebnim obvestilom je bilo prebivalstvo obveščeno, s kakšnimi ugodnostmi in pod katerimi pogoji z lastno začasno utesnitvijo lahko odda sobe turistom, ki bodo želeli ostati v Izoli. Tehnično stran tega dela bo opravljala uprava, novega sodobno urejenega hotela »Zorak«, ki bo zadovoljil tudi bolj razvijane goste. Pa tudi v drugih lokacijah bodo deležni izletniki kulturne postrežbe. Za to bo skrbelo društvo, ki ima za pregled gostišč pooblaštilo občinskega ljudskega odbora.

-ik

Živahno predvolilno delo SZDL v občini Ilirska Bistrica

V občini Ilirska Bistrica bodo volitve v vaške odbore SZDL drugo nedeljo, dne 25. marca. Občinski odbor SZDL je začel s pomočjo vaških odborov in drugih aktivistov obsežno akcijo za ugotovitev dejanskega stanja v organizaciji, zlasti pa števila članstva, ker je bila doslej izredno pomanjkljiva evidenca.

Akcija je že rodila prve sadove in njen uspeh preseneča. Samo v Trnovem, predmestju Ilirske Bistrice, se je število doslej evidentiranega članstva povečalo za 400 ljudi. To pomeni, da je le dosedanje delo vodstva organizacije bilo nezadovoljivo, ker bi sicer ne moglo biti tolikšno število prebivalcev izven organizacije. Takšnih primerov je še več.

V vasi Jasen pri Ilirski Bistrici se je pri tej akciji priglasilo dvanajst kmetov tudi za članstvo v Kmetijsko zadrugo Ilirska Bistrica in je SZDL uredila tudi to povezo.

Bilo je nekaj vasi in zaselkov, kjer SZDL praktično ni obstajala, ker so bili vaški odbori samo na

paperju, čeprav po teh vaseh stanujejo tudi delavci, ki sicer delajo po industrijskih obratih v Ilirski Bistrici. Ti delavci pa so zdaj v tej akciji postali aktivisti in tvorijo provizoren iniciativni odbor, ki ureja evidenco članstva in bo izvedel volitve.

Občinski odbor SZDL meni, da bo po gotovem evidentiranju organizacija imela okrog 3000 članov več. Seveda bo potem od novih odborov SZDL odvisno, kako in v koliko bodo novi in stari člani aktivni, kako bodo plačevali članarino in kako bo SZDL na sploh vplivala na družbeno življenje svojega področja.

rb

Koledar za leto 1957, 3 leposlovnih in 3 poučne knjige lahko dobite za borih 500 din, če se vpišete v članstvo Prešernove družbe. Poleg tega boste še udeleženi pri velikem nagradnem žrebanju.

Viktor Mazzelli

Tovariš urednik!

Pešpot ob obali med Koprom in Samedelu je sedaj lepo urejena. S tem je občinski ljudski odbor naredil veliko uslugo stanovalcem v Samedelu, pa tudi Koprčanom, ki

Če računamo, da je potrebno deset kilogramov neposnetega mleka za kilogram prireje teleta, moramo z mlekom varčno gospodariti. Če je mogoče, začnemo že v drugem tednu napa,ati s posnetim mlekom in napajamo do šestega meseca starosti. Neposneto mleko pri tem vzrejnem načinu dajemo le do dvanajstega tedna. Če pa nimamo neposnetega mleka, moramo napajati z neposnetim do šestnajstega tedna, vendar dajemo le malo mleka. Primerna količina za teleta je 450 kg neposnetega in okrog 500 kg posnetega mleka.

PREMALO ALI PREVEČ VODE

Brž, ko je skupna količina posnetega in neposnetega mleka manjša od 7 do 9 kg, je treba teleta napajati z vodo. To je približno po šestem tednu. Voda mora biti sprva mlačna in jo dajemo le do 4 litre dnevno. Skupno količino mleka in vode lahko kasneje povečamo na 12 do 14 litrov dnevno. Šele v petem ali šestem mesecu lahko teleta pijejo vodo po volji. Če teleta dobijo premalo tekočine za prebavo, slabo izkoriščajo krmo, če jo pa uživajo preveč, postanejo vampasta, to je, dobijo voden trebuh.

Nadaljevanje in konec prihodnjič.

TEMELJ DOBRE PLEMENSKE ŽIVINE

Dobra vzreja telet

(Nadaljevanje)

Prepozno začnemo polagati

Ze v drugem tednu moramo začeti telička privajati na seno in hkrati tudi na močna krmila. Seno mora biti zelo mlado pokošeno in posušeno na stogovju. Slabša je otava in detelja. To »telečje seno« mora biti posebej spravljeno in ga polagamo celega. Ker je drobno-živk, bakterij, sprva v vampu telička, še malo, ne more tele prebaviti večjih količin sena. Zato delajo umni živinorejci takole: že peti, nato deseti ali petnajsti dan po rojstvu teleta vzamejo iz gobca krave za tri prste prežveka in mu ga porinejo v gobček. S tem se bakterije, ki jih je v prežveku na milijone, v vampu in črevesju hitro razmnožujejo. Ta način so znastveno, pa tudi praktično že preizkusili, predvsem v Ameriki. Priporočljivo je privesati telička nasproti starejšemu teletu, ker se bo na ta način hitreje navadil na seno. Ni pa priporočljivo dajati teletu slame, ker po njej dobi povečan trebuh, vsled česar slabo napreduje v vzreji. Zavedati se moramo, da je dobro seno že polovica uspeha v odgoji mlade živine.

Omenil sem že, da moramo krmi-

ti tele s senom in istočasno s krmili. Na krmila navadimo tele tako, da posipljemo v začetku na dno že skoraj izpraznjene vedrice ali posode za napajanje malo krmil, ki jih hlastno polije. Kasneje pa moramo imeti krmila v posebnih jasliah, ali pa pritrjena na posodi. Najboljša krmila so mešanica zdrobljenega ovsa, ječmena in pšeničnih otrobov. Ko pa kasneje prenehamo napajati z neposnetim mlekom, lahko dodajamo tej mešanici še dobrih oljnih pogač (lanene, bučne in sončnične). V desetem tednu tele požre 0,5 do 0,75 kg mešanice, v šestnajstem pa okrog 1 do 1,5 kg na dan. Priporočljivo je temu obroku primesati malo rudninskih snovi, kot sta kostna moka in klajno apno ter malo soli, vse skupaj okrog 2 do 3 odstotke celotnega obroka močnih krmil. Tak način krmiljenja je potreben, če v mleku ni dovolj rudnin.

Tudi nastrgano peso ali korenje moramo dajati teletom že od petega ali šestega tedna dalje, predvsem v času zimskega krmiljenja. V poletnih mesecih pa polagamo teletom te starosti že zeleno krmo. Sprva jo polagamo malo, v šestem mesecu pa lahko tele dobi že 3 do 5 kg krme.

Postojnčani pokušajo istrsko kapljico na I. vinski razstavi koprskih kmetijskih zadrug

Pisma uredništvu

Tovariš urednik!

Obračam se na Vas s prošnjo za objavo teh vrstic, ker mi je to zadnje upanje, da s tem posebnim rešitev mojega težkega življenjskega položaja — mojega in moje družine. Za stanovanje gre. Že tri leta neprestano prosim in moledujem stanovanjske organe, naj mi dodelijo človeku primerno stanovanje, vendar vse zaman. Z ženo in dvema otrokoma stanujem v dveh temnih luknjah brez oken, kar naj bi bilo soba in kuhinja — vse skupaj pa je bilo od organov sanitarne inšpekcije že davno in večkrat proglašeno kot skrajno neprimerno za človeško bivališče. Toliko slabše zame, ker sem že imel začetek pljučne tuberkuloze.

Razumem, da so velike potrebe za stanovanja, vendar sem v treh letih, odkar pošiljam prošnje na stanovanjski urad, videl nešteto praznih stanovanj. V enega sem se tudi pravčasno vselil — pa so me po nalogu stanovanjske uprave takoj s silo izselili. Ostaja mi še edino ta pot, saj upam, da se bo vsaj zdaj kdo resneje pozanimal in rešil to vprašanje, ki je zame in za mojo družino življenjskega pomena.

Viktor Mazzelli

Tovariš urednik!

Pešpot ob obali med Koprom in Samedelu je sedaj lepo urejena. S tem je občinski ljudski odbor naredil veliko uslugo stanovalcem v Samedelu, pa tudi Koprčanom, ki

se radi sprehodijo ob morju. Pri tem pa bi rad opozoril še na nekaj, kar bi bilo potrebno po mojem mnenju urediti.

Gre za žično ograjo okrog zgradbe, kjer so električne črpalke. Ta ograja je namreč iz bodoče žice, in ker stoji ob sami poti, je nevarno, da si kdo ob njej raztrga obično ali se celo poškoduje. Zlasti je to nevarno ponoči, pa tudi za otroke. Menim, da bi bile črpalke prav tako zavarovane s kakršnokoli drugačno in bolj primerno ograjo, ki bi bila razen tega tudi bolj estetska, saj zdaj človek nehote dobi vlás, da gre mimo majhnega koncentracijskega taborišča, kar nedvomno kazni okolico.

L. V.

Iz dela mladinskih organizacij

V nedeljo je bil v Pivki enodnevni seminar za mladinske voditelje pivške občine, ki se ga je udeležilo 27 mladink in mladincev. V dopoldanskem delu seminarja je predsednik občinskega ljudskega odbora Milan Zakrajšek tolmačil perspektive razvoja pivške komune, popoldne pa so razpravljali o bodočem delu mladinske organizacije. Ob zaključku seminarja so sprejeli med drugim sklep, da bodo povečali število članstva, razširili delo svoje organizacije ter ustanovili aktiv mladih zadruženikov in klub mladih proizvajalcev.

Podoben seminar je bil tudi v Sezani. Udeležilo se ga je 17 mladinskih aktivistov. O smernicah gospodarskega razvoja občine je govoril sekretar občinskega komiteja ZK tov. Turk. Obeh seminarjev se je udeležila tudi predsednica OK LMS Koper Marija Vogričeva, ki je v razpravi poudarila vlogo mladine na vseh področjih družbene dejavnosti.

V okviru Mladinske ljudske univerze so bila te dni predavanja o uvedbi novih davkov in taks na sežanski gimnaziji ter na koprski srednji ekonomski ter obrtni šoli. Predaval je sekretar OK LMS Koper Franček Ivančič.

Med 1. in 7. aprilom bodo v proslavo desete obletnice formiranja prvih mladinskih delovnih brigad Slovenije priredili v vseh središčih občin koprskega okraja slavnostne akademije, nekateri mladinski aktivni pa bodo imeli svečane seje. Ob tej priložnosti bodo nekdanji mladinski brigadirji pripovedovali svoje spomine na delovne akcije Brčko-Banoviči, Samac-Sarajevo, Av oput Zagreb-Beograd, Lijak, železarna Ivo Lola Ribar, v Zelenikih, Novi Beograd in drugod. V Kopru in v Postojni bodo odprli razstavo dokumentov z mladinskih akcij. V okviru tega tedna so predvidene tudi mladinske delovne akcije za izgradnjo športnih objektov koprskega okraja. OK LMS Koper in občinski mladinski komiteji pa bodo priredili svečane sprejeme večkratnih udarnikov in udeležencev mladinskih delovnih akcij.

M

SEJA OBČINSKEGA LO V POSTOJNI

Problemi zdravstvene službe

Kot jara kača se vleče zahteva po ureditvi zdravstvene službe v Postojni. Po eni strani moramo ugotoviti njeno izredno široko dejavnost, po drugi pa, žal, kopicu činiteljev, ki onemogočajo boljše in nemoteno delo.

Postojnski Zdravstveni dom ima devet organizacijskih enot: splošno, zobno in nevropsihiatrično ambulantno, higiensko postajo, protituberkulozni dispanzer, posvetovalnico za ženske bolezni in porodništvo, reševalno postajo in babiško službo. Nima pa za vse te institucije primernih prostorov.

V majhnih prostorih splošne in zobne ambulante je možno samo triažno delo, za vse, še tako malenkostne operativne posege, pa so potrebni prevozi v bolnice, bodisi v Vipavo, Ljubljano ali pa v Koper. Higienska postaja ne more zaradi podobnega vzroka opremiti lastnega laboratorija in zato opravlja le administrativno službo v sobici, kjer ima prostore tudi protituberkulozni dispanzer. O uspešni preventivni službi za varstvo matere in otroka sploh ne moremo govoriti, ker nima odgovarjajočih prostorov. Čeprav je že nabavljena s pomočjo Zavoda za socialno zavarovanje oprema in instrumentarij za šolsko polikliniko, ki je v Postojni nujna spriču 1500 učen-

cev in dijakov raznih šol, ta ustanova še ne dela, ker ni prostorov. V podobnem položaju je tudi reševalna postaja, ki gostuje v prostorih uprave Zdravstvenega doma. Dežurni šofer rešilnega avtomobila prenočuje kar v zasilno zgrajenem prostoru v garaži in je izpostavljen hlapom pogonskega goriva.

Tudi strokovnega kadra primanjkuje. O tem bi vedeli več povedati oni, ki se ure in ure gnetajo in čakajo v predsobah ordinacij, da pridejo na vrsto. Primanjkuje zdravnikov in medicinskih sester. Mnogo jih je, ki so voljni službovati v Postojni, ne dobijo pa primernih stanovanj.

O vseh teh problemih so razpravljali na zadnji seji občinskega ljudskega odbora po izčrpnem poročil-

lu predsednika občinskega sveta za zdravstvo, ki je nanizal vse težave zdravstvene službe v Postojni. Zato so sklenili poiskati možnosti, da uredijo Zdravstveni dom v eni izmed postojnskih zgradb, kjer bi vse zdravstvene ustanove imele dovolj prostora za nemoteno delo. Brez preselitve strank pa seveda tega ne bo mogoče izvesti. V tem pogledu bo treba tudi več razumevanja s strani vojaških organov.

Na seji občinskega ljudskega odbora so tudi razpravljali in sprejeli odlok o tržnem in sejemskem redu, odlok o upravljanju in vzdrževanju vodovodnega omrežja, javnih vodnjakov in napajališč, odlok o preprečevanju manjše škode na poljih, odlok o ustanovitvi kmetijsko-komunalnega sklada, odlok o gozdnem gospodarstvu in odlok o pokopališkem redu. Sklepali so tudi o šolskih svetih in o davčnih komisijah. Ob zaključku seje so sprejeli nekaj sprememb v zvezi z delovanjem nekaterih gospodarskih organizacij.

Uspešen zbor volivcev v Sežani

Na zboru volivcev v Sežani, ki je bil zelo dobro obiskan, so razpravljali o dosedanjem delu krajevnega odbora. S ponosom so ugotovili, da je njihov krajevni odbor že v prvih mesecih svojega obstoja začel intenzivno delati. Imenoval je komisijo, ki bo v kratkem uredila vprašanje pobiranja vodarine, vodila nadzor nad potrošnjo vode in nad vodovodnimi napravami ter skrbela za njihovo popravilo. Novoustanovljena komisija krajevnega odbora za ureditev in vzdrževanje pokopališč ima nalogo urediti krajevno pokopališče po določenem urbanističnem načrtu ter skrbeti za vzpostavitev in vzdrževanje njenih poti in stez. Posebno skrb pa je krajevni odbor v Sežani posvetil oplešanju zunanega izgleda kraja, predvsem za o, ker se zaveda, da je Sežana pomembno tranzitno mesto.

dal predsednik krajevnega odbora tovariš Drole, ki je ob tej priložnosti tolmačil zbranim volivcem nekatere odloke občinskega in okrajnega ljudskega odbora. Med drugim je pojasnil pomen odloka o preprečevanju manjše poljske škode, odlok o splošnem hišnem redu, odlok o javnem redu in miru, odlok o tarifi za dimnikarske s'oritve in nekatera najvažnejša določila cestno-prometnih predpisov. Govorili so tudi o spremembi davčne odmere in o novih predpisih za izboljšanje kmetijske proizvodnje.

S. pr.

OBLAČILCI SO ZBOROVALI

Dne 11. III. 1956 so se zbrali krojači in šivilje iz občin Koper, Izola in Piran na svoj drugi sestanek, ki ga je skicala Okrajna zbornica v Kopru. Sestanku je prisostvovalo trideset krojačev in šivilj, ki so bili soglasni, da ustanovijo pod okriljem Obrtne zbornice svojo stanovsko organizacijo »Seksijo za obrtno predelovanje tekstilnega blaga«. Naloga seksije bo predvsem, da dviga strokovni nivo svojega članstva, da pripravi nise delavce svoje stroke, ki še niso opravili strokovnih izpitov, da jih čimprej opravijo. V ta namen se bo organiziral prikrejevalni tečaj in razna strokovna predavanja.

Kot ena izmed važnih nalog organizacije bo tudi borba proti šušmarstvu, ki zelo cvete v naših krajih, saj je skoro v vsaki hiši zakonitna šivilja, ki kvari ugled naši stroki s svojim slabim izdelkom, po drugi strani pa prikrajuje družbo za vse prispevke, ki jih morajo dati legalni obrtniki. Prisotni se tudi ne strinjajo, da se da gotovim šušmarjem, ki nimajo obrtnega dovoljenja, mala davčna obezva in se jim tako omogoča legalno šušmarstvo. Mnenja smo, da bi bilo potrebno od vsakega zahtevati, da si nabavi obrtno dovoljenje, v kolikor pa nima pogojev, da se mu prepove vsako delovanje in šušmarstvo s katerim prikrajuje legalne državne in zasebne obrtnike.

Upravni odbor Obrtne zbornice želi novoustanovljeni seksiji mnogo uspeha, obenem pa poziva tudi vse potrošnike, da pomagajo organizaciji pri zatiranju šušmarstva, tako da se, o imajo potrebo, obračajo na obrtno delavnico.

PODGRAD

Na občnem zboru SZDL v Pregarjih so se pogovorili o dosedanjem delu in po živahni razpravi napovedali tekmovanje vsem vaškim aktivom socialistične zveze hrpeljske občine za čim uspešnejšo izvedbo občinskih volitev. Sklenili so, da bodo pobrali vso članarino za preteklo leto in za letošnje prvo četrtletje, da bodo vzorno uredili volišče, v organizacijo vključili vse mladince in mladinke in da bodo do 9. ure izvedli volitve, ki bodo 18. marca.

PRVI POMORSKI PLES

Pomorsko podjetje Splošna plovba je s sodelovanjem Pomorske srednje šole, Sveta za pomorstvo in ribištvo pri OLO Koper in drugih pomorskih podjetij iz Pirana in Kopra organiziralo I. pomorski ples, ki bi naj postal tradicionalna prireditev ob obali slovenskega morja. Na tej družabni prireditvi, ki se je odvijala v vseh prostorih hotela Palace v Portorožu, so se srečali stari znanci z morja, ki so v prijetnem vzdušju uganili marsikatero v prid slovenskega pomorstva. Hkrati je bila prireditev odraz tesnega sodelovanja s čuvarji našega Jadrana, kajti obiskali so jo gojenci Pomorske vojne akademije iz Pulja (strojni odsek) s kapitanom bojne ladje Francem Rustjo-Cančijem. Prireditve so se udeležili tudi predsednik OLO Koper Duje Albin s sekretarjem OK ZKS Albertom Jakopičem-Kajtimirov, predsednik občine Piran Davorin Ferligoj in še številni gostje iz Ljubljane in drugod. Da je prireditev uspeša, gre zahvala predvsem pripravljalnemu odboru, ki ga je vodil tov. Potočnik, predsednik Sveta za pomorstvo in ribištvo OLO Koper.

Kratke vesti iz Pivke

Pr pripravljajo tudi prekop padlih borcev s področja Pivke in prenos v skupno grobnico. Za grobnico so načrti že gotovi in bo zelo lepa. Pri graditvi bo udeležena tudi JLA, ker je na Pivki pokopanih tudi 70 borcev IV. Armade JLA, ki so zadnje dni aprila 1945 pri nastopanju proti Trstu padli v borbi z Nemci.

*

V zadnjem času so zasledili v petnajstih vaseh pivške občine okužbe sadnega drevja, ki ga je napadel ameriški kapar. Svet za kmetijstvo pri občinskem ljudskem odboru in kmetijske zadruge so že naredili načrt naslednjega zatiranja tega nevarnega škodljivca. V krat-

kem bodo posebne ekipe KZ pivške občine in ekipa strokovnjakov iz goriškega okraja začele s škropljenjem, ki pa bo imelo uspeh le, če bodo kmetovalci predhodno očistili drevesa. Ugotoviti pa moramo, da so le nekateri sadjarji začeli s čiščenjem in pripravo sadnega drevja za škropljenje, precej pa je še takih, ki brezbržno gledajo na zatiranje ameriškega kaparja. Nekateri sadjarji v Narinu, Nadanjem selu, Mali in Veliki Pristavi, v Stari Sušici, Neverkah ter v Dolnjih in Gornjih Košanah se kljub svoji dolgoletni sadjarski praksi ne zavedajo nevarnosti okužb sadovnjakov, ki so jim glavni vir dohodkov.

Pivški lovci

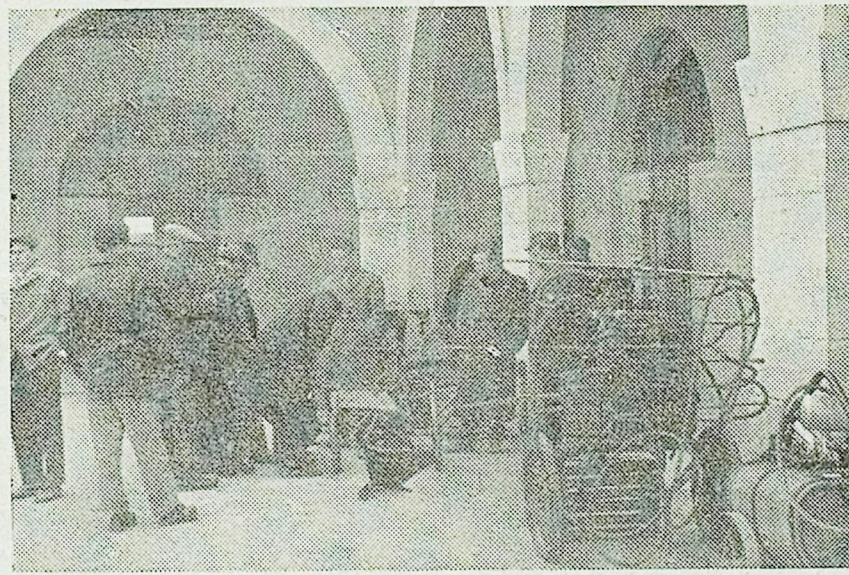
Lovska družina Pivka ima 48 članov. V preteklem letu so sprejeli v svoje vrste 9 novih članov, pet pa so jih izključili zaradi nediscipline in krivolovstva. Lani je prešla družina za odstreljeno divjad 91.030 dinarjev, vseh dohodkov pa je imela 188.255 dinarjev. Za nabavo soli pri pripravi krmišč in solnic ter za vzdrževanje dveh lovskih koč je izdala 114.309 dinarjev.

Lani so pivški lovci upienili, tako so poročali na svojem rednem letnem občnem zboru 7. marca, 3 jelene, 5 košut, 12 srnjakov, 5 srn, 2 divji svinji, 23 zajcev, 19 kraguljev, 45 vran, 6 skobcev, 26 lisic, 3 divje mačke in 51 klaticeh se psov in mack. Precejšnjo škodo pa delajo njihovemu 5.997 ha obsegajočemu lovišču, polnem divjačine, roparice. Zato so lani nakupili za 11.00 dinarjev ciankalijevih ampul, s katerimi so uničili marsikatero lisico.

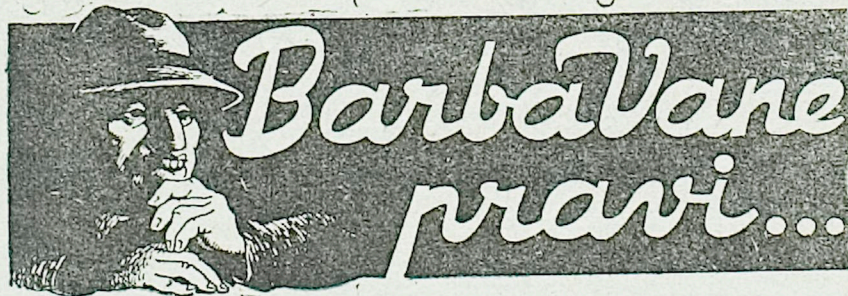
Razveseljivo pa je dejstvo, da se je v vrste lovske družine vključilo v zadnjih dveh letih precej mladincev. Zato je družina sklenila dati svojemu pomladku po rebno strokovno pomoč, da bodo lahko mladi lovci uspešno opravili predpisane izpite.

Na Pivki se že pripravljajo na slovesno praznovanje občinskega praznika — 4. aprila. Pivka je prevzela ta občinski praznik od bivše občine Dolane, ki je zdaj v sklopu nove pivške občine. Na ta dan je bila prva oborožena akcija proti fašističnim okupatorjem na področju Pivke — pri Ambrožiču blizu Ribnice.

Zveza borcev na Pivki tudi dobro dela. Posebno agilni sta komisiji za zbiranje zgodovinskega gradiva iz NOB in skrbniška za otroke padlih borcev. Od teh otrok jih 51 prejema podpora, nekaj primerov pa mora komisija še rešiti. Za podporo ZB tem otrokom je pri Svetu za zdravstvo in socialno skrbstvo ObLO Pivka letos na razpolago 2.200.000 dinarjev.

Na svoji prvi vinski razstavi je kopska kmetijska zadruga prikazala tudi vinogradniške stroje, ki so jih obiskovalci z zanimanjem ogledovali

Začnimo kar v Kopru. Ker imam navado, da ga zvrnem kozareček, preden se odpravim na pot (na to sem se navadil to zimo in upam, da mi ne zamerite), sem stopil v buffet pri avtobusni postaji. Tam so ravno pometali in pospravljali, kar je lepo in prav. Ni mi pa bilo všeč, da si niso natakare prav nič umile rok, preden so prijele za kozarec in s'eklenice ter začele streči gostom. Malce več snage bi jim priporočal, čeprav še ni inozemcev v naših krajih.

Ce hočem biti iskren, meni se je to uprlo. Zato sem zavil v Taverno in naročil dva deci črnega. »Nimamok«, so povedali. »Lahko pa dobite, če počakate, da pride upravnik s ključi.« Pa nikakor ne mislite, da se je to zgodilo samo meni! Povedali so namreč, da upravnik vedno vzame ključe s sabo, ko kam gre in da brez njega sploh ne morejo do vina. Je pač dober gospodar. Verjetno je že izračunal, da manj riskira, če ne zadovolji nekaj go-

s'ov, kot pa če bi puščal ključe drugim. Taverna je namreč gostišče in to ni kar tako.

Te in takšne zanimivosti so me zadržale v Kopru kar ves dopoldne. Razumljivo je namreč, da sem nekoliko pogledal še po drugih gostilnah in gostiščih. Ni bilo sicer nič posebnega. Le ko sem se povabil na kosilo v Delavsko restavracijo, bivšo menzo št. 1, sem spet naletel bolj slabo. Pokukal sem v kuhinjo in videl kuharico, kako zajema špagete iz lonca kar z rokami in jih lepo nalaga na krožnike. Res je sicer, da gre na ta način hitreje in tudi porcije so bolj enake, vendar pa jaz nisem za te vrste racionalizacije, čeprav si je kuharica morjala pred tem umila roke kar je pa nisem vprašal. Pa tudi kosila nisem čakal.

V Kalegariji sem srečal znanko, ki se je s'rahovito jezila čez trgovino. »Pomisli, Vane,« je rekla »že tri mesece je od tega kar sem kupila pri Tehnoservisov nov štedilnik.

HRPELJE

Na I. seji občinskega odbora Zveze borcev v Hrpeljah so razpravljali o nalogah, ki jih je nakazala občinska konferenca ZB o aktivizaciji in evidenci članstva. Konferenca je namreč ugotovila, da je še precej bivših borcev in aktivistov izven organizacije. Zato so na seji sklenili ugotoviti osnovne aktivne, predvsem na vasi. Sprejeli so tudi sklep, da bodo v prihodnje posvetili več pozornosti otrokom padlih borcev, vojnim vdovam in invalidom. Tako bodo otrokom padlih borcev, ki jih je v občini 91, omogočili izboljšanje njihovih materialnih pogojev za življenje in solanje. Skrbeli bodo tudi za njihovo pravilno usmeritev v razne poklice. V načrtu imajo prirejanje predavanj bivših borcev o borbah, ki so bile med NOB v okoliških krajih, da bo mladina seznanjena z zgodovino narodnoosvobodilnega gibanja slovenskega ljudstva.

Na seji so tudi sklenili organizirati na Dan vstaje v Skadanovščini partizanski tabor z odkritjem spominske plošče padlim partizanom. V tej vasi je bila namreč zibelka istrskih partizanov. Podobno slavje nameravajo prirediti tudi v Pregarjih.

K. S.

20 kokoši = ena krava

»Ampak, prosim, to še ni docela dognano, vendar pa vsi računski kažejo, da bo držalo.«

Meni pa le ni šlo v račun, kako more biti 20 kokoši = 1 krava, kar se mi je po vsej verjetnosti bralo z obraza. Veterinar se je nasmehnil in dejal: »Debelo gledate, kaj?«

»Ne. Zijam.«

»Jaz sem tudi, ko sem prvič slišal o tem. Pa bo menda le res. Perutinarstvo je zelo donosna gospodarska panoga, posebno pri nas, v toplejših krajih. Reči bi moral »bi bila«, kajti perutinarstva v pravem pomenu besede pri nas nimamo, ker ni posebnih pogojev. Zitaric v teh krajih ni, kokošerejo pa zavira tudi vinogradništvo; saj veste, ob zorenju morajo kokoši zapreti. Kljub temu pa bi moglo biti v naših krajih v tem pogledu mnogo bolje. Mislim predvsem na domači trg, na preskrbovanje z jajčki. Kar pomislite na turistično sezono! Okoliško prebivalstvo bi lahko služilo lepe denarce, potrošnikom pa bi tudi bilo ustreženo, če bi bila jajčka in vse drugo nekoliko cenejša.«

»Kako ste že rekli, tovariš veterinar? Da velja 20 kokoši za eno kravo?«

»Tako približno; tolikšen bi naj bil po mnenju mnogih letni dohodek od dvajset kokoši (mislim na jajca, piščance, meso), ki bi odgovarjal dohodku od ene krave. Rečem pa še enkrat, da je to zaenkrat le teorija, ki drži predvsem za tešen obmorski pas, kjer za rejo goveda ni primernih pogojev.«

In tako sva že bila pri živinoreji veterinarjevega delovnega okoliša, ki obsega občini Piran in Izola.

»V ožjem obmorskem pasu vidite le osličke in koze, malo ovac, v zadnjem času tudi nekaj konj. Govedo redijo bolj po oddaljenih vaseh, bolj v notranjosti, kjer niso vezani le na terasni način obdelovanja zemlje; take vasi so n. pr. Padna, Korte, Češle, Medošji. Pa še tu je govedo maloštevilno, ker pač ni pašnikov; živina je priklenjena na hleve, ki so tesni, zastareli, marsikje v razpadajočem stanju. V take hleve ne pride dovolj zraka, sonca pa še manj. Živini je sonce potrebno. Saj veste, da se pod vplivom sončnih žarkov nabirajo v živalski koži vitamini?«

Ne, tega pa res nisem vedel in tako sem se mimogrede naučil nekaj novega. Zvedel sem tudi to, da je v krmni po teh krajih zelo malo kalcija in ostalih snovi, po katerih se odlikuje dobra krma, odtod pogosto pojavi osteomalacija (šibkost kosti), rahitisa (posebno pri prašičih), dalje predporodne in poporodne pareze (oslabele) in paraliza.

»In kako je s prašičerejo?«

»In kako je s prašičerejo?«

»Prašičereja? Ta se šele v zadnjem času prebujala. Tukajšnje staro prebivalstvo ima raje oljno maščobo, zato je seveda redilo le malo prašičev; enega do dva največ in še to bolj zaradi mesa (is'rska gnjat ali »pršuta«). Odkar so se v teh krajih naselili ljudje iz osrednje Slovenije, gre vedno več svinjskega

mesa in slanine v promet in tako vse kaže, da bo na tem področju število rilcev naraslo.«

»Ze prej ste omenili razne objektivne težave, ki zavirajo uspešnejši razvoj živinoreje na tem področju. Kaj bi bilo po vašem mnenju najnujnejše, da bi se stanje izboljšalo?«

»Gnoj in spet gnoj. Se pravi, ureditev gnojišč in gnojnih jam. Koliko dragocenih snovi gre v izgubo, njive in pašniki pa so »podhranjeni!« S tem bi se povečala kmetijska proizvodnja, tako po količini kot po kakovosti, deloma bi bilo zadoščeno pravilom higijene in končno: več krme pomeni več živine, več gnoja več pridelkov in več krme... Večni krog. Potem hlevi. Hm, s hlevi je križ. Če žene morejo biti prostorni, naj bodo vsaj čisti, zračni in svetli. Ob njih pa naj kmetovalci uredijo izpuste, ograde, tako da bo živina prišla vsaj malo do sonca (ob hudi vročini jo seveda moramo zavarovati pred njim s primernimi senčnicami). To je prvi pogoj) če hočemo postaviti živinorejo na noge, v kolikor nam pač dopuščajo razmere. = Ja, še to bi pripomnil, če že boste o vsem tem kaj napisali: v aprilu bodo pregledi kopitarjev z odvzemom krvi in to zaradi morebitne ugotovitve smrkavosti, ki je hudo nevarna tudi ljudem, posebno še, ker nimamo doslej proti njej učinkovitega sredstva.«

LoM

Enostavna obleka z naloženim krlom, tričetrtinskim rokavoma in belim ovratnikom. Život je tesno oprijet in se zapenja spredaj.

Obiski - tako in drugače

K mnogim običajem in navadam, ki si jih je osvojila človeška družba, prištevamo tudi obiske. Ta lepa navada, ki se je razvijala vzporedno s civilizacijo in ohranila svoj bistveni pomen še danes, le ni tako preprosta, kot sodijo nekateri.

Današnji obiskovalec mora razlikovati predvsem dve vrsti obiskov: vljudnostne in poslovne obiske. Za razliko od drugega, bomo pri vljudnostnih obiskih sorodnikov ali dobrih znancev ravnali drugače, kot pa takrat, če nas zanese pot v tuje stanovanje, k tujim ljudem. Ponekod je še ohranjena navada, da se predstavimo s tiskano vizitko. To velja predvsem za uradne oz. poslovne obiske.

Če pridemo v tak krog, kjer se vizitke uporabljajo (seveda, če z njimi razpolagamo) —, moramo upoštevati naslednje: vizitka naj bo preprosta, čista in ne preveč okrašena; ornamenti in razne čire-čare so ne le neokusne, ampak celo odbijajo. Čitljiva in jasna pisava naj vsebuje prijimek in ime; poslovna vizitka vsebuje razen tega še naslov, telefonsko številko, poklic in naslov podjetja ali firme, pri kateri smo zaposleni. Velja si tudi zapomniti, da vizitke nikoli ne izro-

PROSLAVE 8. MARCA

KOPER

Na predvečer praznika dneva žena je bila v gledališki dvorani v Kopru svečana akademija. Program je bil skrbno pripravljen in tudi izvedba je bila dobra. Pri akademiji so sodelovali glasbena šola v Kopru, plesni odsek GSP Koper, tov. Vuka Hiti s plesno točko, moški zbor DPD »Svobode« in člani GSP. Gledališka dvorana je bila ob tej priložnosti nabito polna. Pravilno pa bi bilo, da bi Gledališče Slovenskega Primorja vsaj toliko upoštevalo 8. marec kot v vseh ostalih krajih po Jugoslaviji in dalo na razpolago vsaj najnujnejšo delovno silo za ureditev dvorane.

Naslednjega dne je predsednik ObLO Koper tov. Mirko Jelarčič priredil sprejem v prostorih hotela Triglav. Povabljeni so bile najkvalitetnejše žene koprskih občin. V soboto, 10. marca pa je bil v prostorih hotela Triglav družabni večer. Žensko društvo se zahvaljuje vsem podjetjem, ki so pomagala z raznimi sredstvi, da je družabni večer uspel.

PODGRAD

V Podgradu je ženska zveza priredila za 8. marec uspešno proslavo. Poleg otrok in učiteljev, so na proslavi sodelovali tudi vaški pevski zbor in JLA. Odbor SZDL pa je ženskemu društvu daroval 2.000 dinarjev. Po proslavi so žene priredile zakusko in večerno zabavo, ki je zelo dobro uspela.

POSTOJNA

Za 8. marec je Socialistična zveza s sodelovanjem žena priredila uspešno slavnostno akademijo. Program je bil kvaliteten in tudi izvedba je bila zelo dobra. Sodeloval je orkester, kvintet, solistka kulturno-prosvetnega društva Po-

Drobni nasveti

Krompir s črnimi madeži kuhamo tako, da mu takoj, ko zavre, dodamo nekaj kapljic kisa.

Sir, ki je postal suh in trd, položimo za nekaj časa v sveže mleko in ko primerno nabrekne, ga vzamemo ven in obrišemo.

Staro perutnino zmehčamo, če je na predvečer uporabe naribamo zunaj in znotraj s stolčnim poprom. Namesto popra lahko vzamemo tudi sladkor v prahu. Tako naribano pustimo stati čez noč.

Ne več popolnoma svežo mesno omako ali juho zboljšamo tako, da prepražimo nekaj čebule na surovem maslu in jo dodamo omaki ali juhi.

Če smo zažgale pecivo, ga, ko se ohladi, rahlo ostrgamo na strugalniku in posujemo s sladkorjem v prahu.

stojna, recitirali so dijaki gimnazije, dijaki z Rakeka pa so izpolnili program s primernimi dramskimi prizori. Dobro izvedeni program je dokazal, da so se sodelavci zavedali pomena tega praznika in se zato tudi potrudili. Dvorana je bila nabito polna. S tem so Postojnčani pokazali, da razumejo vlogo naših žena v družbeni skupnosti in v svetu sploh. O pomenu dneva žena je govorila tov. Tomičeva. Po proslavi je bil v dvorani hotela Javornik družabni sestanek in prijetna zabava.

SEŽANA

Kakor drugod, so žene tudi v Sežani proslavile svoj praznik. Priredile so lep zabavni večer s plesom, pred tem pa je bila proslava.

Po odigrani internacionali je tov. Grmekova otvorila proslavo. V svojem govoru je kratko orisala zgodovinski pomen 8. marca. Poudarila je, da je treba našo ženo kot gospodinjico čimbolj razbremeniti, da se bo lahko pogosteje udeleževala na kulturnem in političnem področju. Z razbremenitvijo gospodinjice bomo našim ženam omogočili aktivnejše sodelovanje v javnem življenju. Nato je ženski kvintet zapel nekaj pesmi. Gledalce je posebno navdušila zborna recitacija in igra enodejanka, ki jo je režirala ena izmed žena. Sodelovala je tudi srednješolska mladina s profesorji ter ostala mladina.

R. Rojc

IDRIJA

Na dan 8. marca je bila delovna konferenca ženskega društva »Majnik Štefka«. Žene so podale obračun svojega dela in izvolile nov odbor.

V nedeljo 11. marca je bila slavnostna akademija. Sodeloval je ženski in mešani pevski zbor društva »Svoboda« pod vodstvom tov. Mihelja. Nastopili so tudi cicibani iz otroškega vrta, cicibani I. rajona ter pionirji iz osnovne šole in gimnazije. Občinstvo je bilo številno.

P. D.

HRPELJE

Tudi letos so v Hrpeljah proslavili 8. marec s skromnim, toda izbranim in skrbno pripravljenim programom. Tov. Čibejeva je v svojem govoru opisala borbo žena za enakopravnost ter njihovo vlogo v novi Jugoslaviji. Otroci iz osnovne šole in nižje gimnazije so zapeli nekaj pesmi in recitirali. Sodelovala sta tudi ženski in mešani pevski zbor. Po končani proslavi so žene iz Hrpelj in Kozine povabile moške na prigrizek in veselo rajanje.

PIRAN

7. marca zvečer je bila v Portorožu v Ljudskem domu akademija. Nastopili so učenci osnovne šole,

učenci zavoda za gluho mladino, malčki iz portoroškega vrta in oktet »Svobode« iz Pirana. Proslavo je začela tov. Pavla Krnel z govorom, v katerem je poudarila pomen 8. marca. Gledalce je posebno navdušila gluhonema deklica z baletom in ritmičnimi točkami. Proslave se je udeležilo veliko število ljudi.

Ob tej priložnosti so podarili učiteljskemu kolektivu osnovne šole v Portorožu umetniško sliko. Sledil je družabni večer. Na dan 8. marca je bil sprejem pri predsedniku ObLO Piran, Davorinu Ferligoju, v sindikalni dvorani. Prisotnih je bilo 60 žena. Razpravljale so o nadaljnjem delu in aktivizaciji.

Prireditveni odbor se ob tej priložnosti zahvaljuje vsem podjetjem in ustanovam, ki so po svojih močeh pomagale, da je proslava uspela.

BERTOKI

V veliki dvorani združnega doma so žene slovesno proslavile svoj praznik. Po akademiji je bila majhna zakuska. V dvorani je vladalo veselo razpoloženje, posebno ko je igrala godba. Tako so žene za nekaj ur pozabile na vsakdanje skrbi in v veseli družbi preživeli prijeten večer.

PIVKA

Na predvečer dneva žena je bila svečana akademija z dobro izbranim programom. Dvorana je bila nabito polna. Drugi dan je predsednik ObLO Pivka Milan Zakrajšek sprejel najbolj aktivne žene. Poudaril je, da se morajo žene vse bolj uveljavljati v organih družbenega in delavskega samoupravljanja.

NOVA SUŠICA

Proslave dneva žena v Novi Sušici se je udeležilo veliko število ljudi tudi iz sosednjih vasi. Prisotna sta bila tudi predsednik ObLO Pivka Milan Zakrajšek in sekretar OK ZKS Jože Buh-Borut. Ta je v svojem govoru poudaril pomen tega mednarodnega praznika. Dejal je, da morajo žene kot enakopravni člani družbe pomagati pri reševanju vsakodnevnih problemov. Tudi žene, ki so zaposlene v vojnem podjetju Nerverke, so priredile proslavo v čast 8. marca.

—b

LOKEV

V nedeljo, 11. t. m., so žene iz Lokeve proslavile 8. marec z uspešno kulturno prireditvijo. Na proslavi je govorila tov. Marija Mlačič iz Preloži pri Lokvi. Na prireditvi je nastopil mešani pevski zbor, otroci iz vrta pa so uprizorili kratko lutkovno igro. Z recitacijami so sodelovali. Šolski otroci in žene. Nastopile so tudi mladinke s plesom v narodnih nošah in baletom »Polnočni valček«. Žene in mladinke so še uprizorile veseloigro »V posredovalnici«.

Udeležba na prireditvi je bila izredno velika. Po proslavi so žene priredile zakusko, nato pa je sledila zabava.

SENOŽEČE

Z uspešno prireditvijo so žene v Senožečah proslavile 8. marec. Dramska skupina DPD »Svoboda« je uprizorila veseloigro »Lazi zdravnik«, zelo uspešno so nastopili tudi tamburaši, ki so zaigrali nekaj slovenskih pesmi.

DIVAČA

Predsednik ObLO Divača tov. Valentinčič Janko je dne 8. marca sprejel nekaj zaslužnih žena z območja občine Divača. Na sprejemu je tov. Valentinčič v imenu občinskega ljudskega odbora, občinskega komiteja ZKS in občinskega odbora SZDL zastopnicam žena toplje čestital in se zahvalil za aktivno sodelovanje žena tega območja v NOB in pri izgradnji socializma.

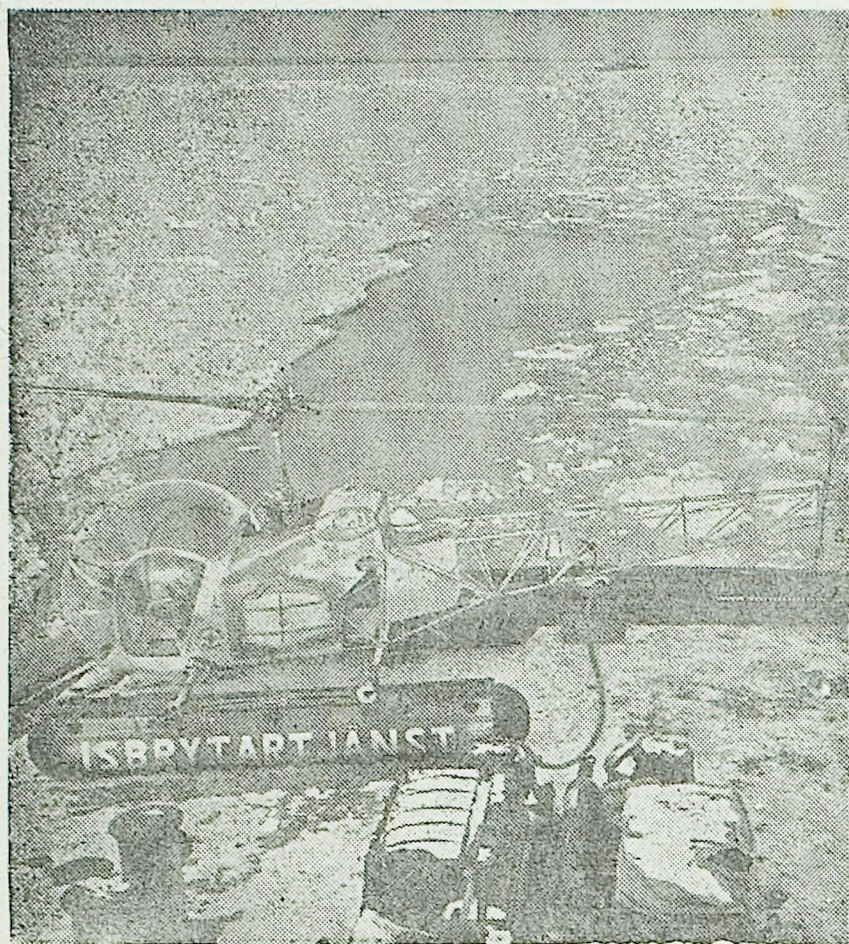
Zvečer istega dne so se žene iz Divače zbrale na družabnem večeru, kjer je govoril tov. Rajko Zagar, član občinskega komiteja ZKS Divača.

V nedeljo, 11. t. m., so v počastitev 8. marca priredile družabni večer tudi žene iz Dolenje vasi. Na prireditvi je nastopila tudi domača godba.

R. P.

Pomladne kreacije

»KAPITANOVO OKO«

Svedski ledoiomilec »Ymer« je prva tovrstna ladja na svetu, ki ima na krovu helikopter. Njegov pilot spremlja ladjo in jo sproti opozarja na nevarnost ledenih ovir in plavajočih plošč. Ladjam, ki so v bližini »Ymerja« običajno v ledenih oklepah, pa lahko nudi prvo pomoč. V prostem času poleti helikopter v bližnji kraj na obali in pilot nakupi mornarjem potrebne predmete.

»Ne vidim, kaj naj bi bilo v tem posebnega? Prav gotovo je imel skritega nekje v rokavu!«

VEČ POZORNOSTI ZARADI POŽAROV

V noči od torika na sredo je ogenj uničil v Piranu trinadstropno hišo v Garibaldijevi ulici 21. Požar so opazili šele 14. marca ob 4. uri zjutraj, menijo pa, da je nastal že prejšnji večer. Gasilskim enotam je uspelo lokalizirati ogenj, ki je ogrožal poslopja v neposredni bližini in rešiti po lestvi 75-letnega Antona Jerbavca ter njegovo ženo smrti. Škoda znaša po prvih ocenitvah okrog tri milijone dinarjev.

V Salari pri Kopru pa je v torek požar požgal grmičevje in nekaj dreves. Vzrok požara je neprevidnost kmetov, ki sežigajo poljsko navlaklo pred spomladanskim delom. Škoda še ni ocenjena.

TABLETE PROTI KAJENJU

je izumil danski kemik Halvor Frederiksen. Z njimi se je ukvarjal dolga leta, dokler se mu končno ni posrečilo odkritje sestavin, ki omogočijo tudi ljudem s slabo voljo, da se lahko odrečejo kajenju. Neka tovarna farmacevtskih izdelkov je že začela s široko proizvodnjo tablet, ki jih bodo strastni kadilci kaj radi kupovali. Koliko bodo zalegle, pa bo pokazala šele praksa.

NOV GLASBENI INSTRUMENT

so iznašli v ZDA. Je kombinacija ustne in ročne harmonike. Novi instrument se je prav hitro razširil in ga prodajajo že po vseh ameriških trgovinah. Posebna prednost mu je ta, da je zelo poceni in bo verjetno postal pravi ljudski instrument.

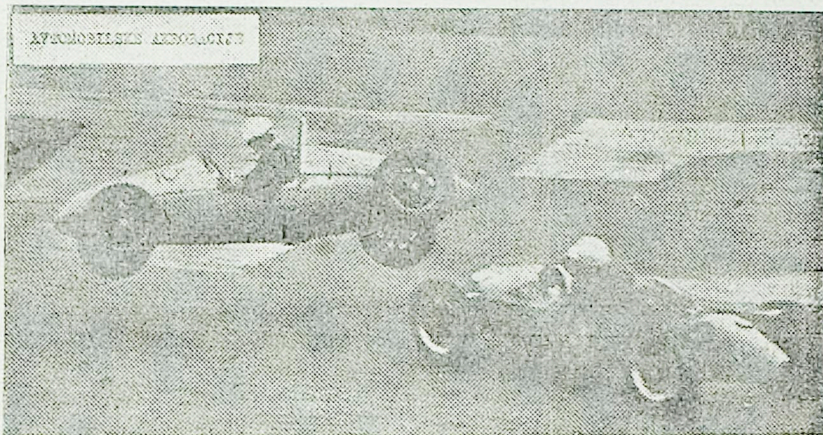
PLESALKA MED NEBOM IN ZEMLJO

Na majhni okrogli plošči kakih 30 cm premera, pričvrščeni na tramu, ki moli čez rob trinajstega nadstropja nekega hotela v Minneapolisu (Minnesota, ZDA), izvaja Betty Fox nekaj nevarnih atrakcij. Z roba strehe jo opazuje njen mož Beny. Zakonca sta znana pod imenom »Plesalca neba«. Tvegana predstava, ki jo kaže naša slika, je namenjena reklamni za cirkus Shrine, v katerem sta Foxova zaposlena.

LED NI ZDRŽAL PREVELIKE TEŽE

Na veliko srečo je bil v gornjem nemškem avtu, ko se je pod njegovo težo udrl led, samo vozač — neki mladi zdravnik iz Wagnena. Uspelo mu je, da se je rešil skozi odprto okno. Vozil se je k nekemu pacientu in ker se mu je zelo mudilo, je hotel zapeljati kar po bližnji preki zaledenelega ribnika. Led na jezercu pa ni zdržal avtomobilove teže. Vsi poizkusi, da bi avto rešili, so samo povzročili še večjo razpoko v ledu in avto se je postavil navpič v vodo.

Nenavadni dogodek, ki ga prikazuje naša slika, se je pripetil na dirkališču v Roskilde pri Kodanju na Danskem. V želji, da prehitel tekmeča, se je Američan Lex Belle (na desni) zaletel v tekmovalca št. 10, ki ga je vodil Šved Arval Strandberg. Ta se je rešil na ta način, da je zletel 20 metrov daleč, se štirikrat preobrnil in se hladnokrvno obdržal na sedežu, oprt z rokami ob stranice avtomobila. Dobil je lažje poškodbe, Američanu pa se ni zgodilo ničesar.

ATOMSKO ŽARČENJE

Japonska komisija za atomsko energijo je objavila, da bo raziskala žarčenje, nastalo ob preizkušnjah atomskih bomb, ki jih imajo ZDA v načrtu za to poletje na Tihem oceanu. Zbrane podatke bo japonska komisija uporabila v miroljubne namene.

ODPRAVA SMRTNE KAZNI

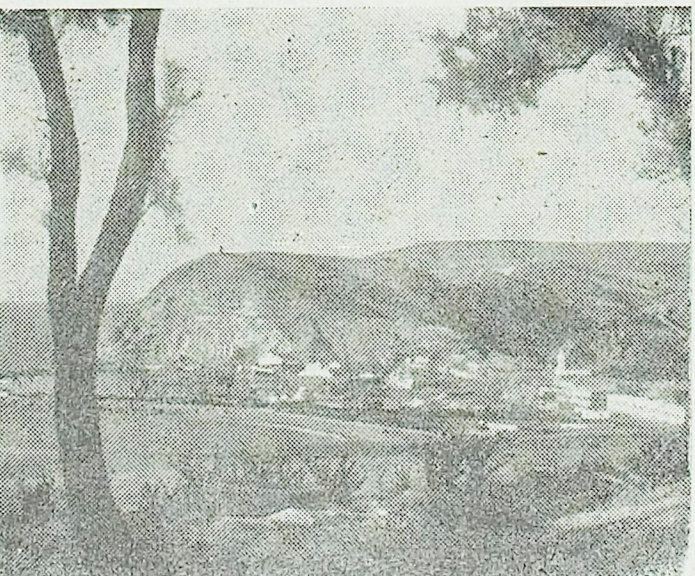
Angleška Spodnja zbornica je sprejela zakon o delni odpravi smrtne kazni. Za zakon je glasovalo 286 poslancev, proti pa 262. Spodnja zbornica je tudi leta 1948 sprejela podoben zakonski osnutek, vendar ga je takrat Zgornja zbornica zavrnila. Sodijo, da se bo Zgornja zbornica tudi tokrat postavila po robu sklepu Spodnje zbornice, njena opozicija pa bo gotovo veliko šibkejša kakor l. 1948.

OTROŠKA PARALIZA

V Argentini so zaznamovali 49 novih obolenj za otroško paralizo in 8 novih smrtnih primerov. V tej deželi je za to boleznijo umrlo 142 otrok.

vojaškega roka. Zahotelo se mu je po svetu in avanturah. Doma se danes ne vedo, da je v Tujski legiji, ker se noben legionar ne sme javljati domov.

V dušku je zlij vase pivo kar iz steklenice in nas silil, naj bolj pijemo. Zvabil je od svoje mize še svoja tovariša, ki sta posedla med nas. Bila sta mlada Nemca. Eden je večkrat pritrjeval govornemu Čehu, ki je še kar dobro govoril tudi nemško, medtem ko je bil drugi bolj redkobeseden. Odgovarjal je le, kadar smo ga kaj vprašali. Živahni Čeh pa nam je še marsikaj izdal, kljub nenehnemu zatrevanju, da ne sme ničesar povedati o legiji, ker bi s tem lahko izdal vojaške tajnosti. No, njegova bahavost, junachenje in večkratno trkanje na prsa ga je sililo kar samega, brez naših vprašanj, da se je razgovoril in povedal marsikaj

Nemours s trdnjavo Tujske legije

o življenju v Tujski legiji in o borbah v Indokini. Tega najbrž ne bi nikoli storil, če ne bi bil že razgret od alkohola in bil navdušen, da lahko pripoveduje v materinščini. Kdaj pa kdaj se je v nemščini ali francoščini obrnil k Nemcema, da sta pritrčila ali pa še kaj dodala njegovemu pripovedovanju. Ko nam je pričel govoriti, da je med njimi največ Nemcev in Avstrijcev, to je šestdeset odstotkov, dvajset odstotkov Slovanov, ostalih pa drugih narodnosti, se je nekoliko zresnil in vsakega izmed nas vprašal, kakšen nam je poklic. Ko smo mu povedali, da smo vsi umetniki, čeprav ni bilo to res, je nadaljeval: »No, samo da niste novinarji. Ti takoj napišejo v časopise, kaj so zvedeli od legionarjev in največkrat se zlažejo. Marsikdo izmed legionarjev je že »nastradal«, ker so časopisi prinesli tudi fotografije, s katerih so potem domači spoznali svojega družinskega člana ali pa znanca, policija pa iskano osebo. »Veste,« je nadaljeval nekoliko pomirjen, »v legijo pridejo razen dezertarjev tudi taki, ki so krađli, goljufali in ropali ali pa koga ubili. Za takega je najbolj varno, če se zateče v Tujsko legijo. S tem je najbolj zabil sled za seboj!«

Natakar je prinesel nove steklenice mrzlega piva. Čeh je naglo segel po steklenici z veliko šapasto roko in jo v dušku izpraznil. Zgovoren kot je bil, je nadaljeval s kaj čudno primero:

»Vi greste zdaj lahko, na primer, na vašo ladjo, ukradete blagajno ali kajkoli, potem se zatečete v našo kasarno in prijavite pod drugim imenom v legijo, pa ste rešeni zasledovalcev. Četudi bi potem policija vprašala komando, če je pri njih kdo od tistih, ki so na ladji oropali blagajno, bi od komande ne dobili nikakršnih podatkov.«

Ta prispevka, ki je mejila že na nekakšno snubljenje za vstop v legijo, nam je dovolj jasno razkrila, kakšni ljudje se vse zatekajo vanjo. Med njimi je največ navivnežev, ki nasedajo lažem o čudovitem življenju in lepih plačah v legiji, in pustolovcev, ki si žele avantur. Manj je takih, ki jih privlači zanimanje za tuje dežele, mnogo več pa je zločincev, ki so se skrili pod plašč legije pred roko pravice.

Vsako morda podpisati pogodbo za pet let. Po preteku te dobe pogodbo spet lahko pošaljete na štiri leta ali pa gre v civil. Po odsluženih petih letih lahko vsak legionar prejme francosko državljanstvo, ne glede na to, katere narodnosti je bil, in gre v službo.

EMIL FRELIH:

PO MORJU MED SVET

VEČER MED TUJSKIMI LEGIONARJI

Pred obema kavarnama so bile mize skoraj docela zasedene po civilistih in vojaki. Dobili smo prostor blizu živahnega omizja že nekoliko vinjenih tujskih legionarjev. Sreballi smo kavo in mrzla limonada nam je hladila od sonca razgreto notranjost. Družba okrog nas je zelo pestra. Menda poseda tu vsak večer vsa tako imenovana boljša meščanska družba Nemoursa, med katerimi prednjačijo seveda francoski in španski trgovci, nato šele domačini — Arabci in še bolj redki Črnci. Lepe Evropejke v spremstvu petičnih kavalirjev so prav tako elegantno oblečene kot v Parizu. Po limuzinah pred kavarno spoznaš, da so prišli iz oddaljenih okoliških vil. Ti ljudje pošteno kaze sliko pravega orientalskega pejzaža, resnici na ljubo, z nami vred, čeprav smo oblečeni le kot skromni turisti. V tej mešanici se najbolj izstopajo puščavsko rumene uniforme legionarjev z belimi pokrivali. Od tam je slišati vsemogoče evropske jezike, med katerimi prednjačita francoščina in nemščina. Skušali smo čimprej navezati stik z njimi, zato se je eden od nas, ki je še najbolj obvladal francoščino, stopil k najbližji mizi in vprašal legionarje, če je med njimi mogoče kdo, ki bi nas razumel. Brž se je oglašil najbolj brbljavi Čeh in povedal, da bo razumel po naše. Tovariš mu je pojasnil, da se bo lahko pogovoril z menoj tudi po češko, ker sem živel dalj časa v Pragi. Zvabili smo ga k naši mizi. Precej burno je naročil pivo za nas vse. Bil je že vinjen, vendar le toliko, da mu je jezik še dosti gladko tekkel in vidno vzradošen, da spet govori v materinem jeziku. Povedal je, da je Pražan in da je zbežal iz domovine leta 1948, kmalu po sokolskem zletu. Takrat sem bil tudi jaz še v Pragi. To je dalo povod, da se je razvnel v pogovoru z menoj o zlati Pragi, o Vltavi in o plzenskem pivu. Od doma je šel tik pred služenjem